LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Tel. MIchigan 1-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 58 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Rugpiūčio (August) 8, 1969, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 58-ieji

KRISLAI

Sunki "Vilnies" padėtis
"Vaduotojai" vanojasi
Nervų gazai revanšistams
Šturmininkai vėl trypia
Nori Kennedį nukryžiuoti

— J. Gasiūnas —

A. Jonikienė "Vilnyje" rašo apie sunkią padėtį "Vilnyje." Jokubkai išvykus Lietuvon, redakcijos štabe beliko tik trys, bet vienas jų dar ir korektūras skaityti.

Tiems, kurie kalba, kad Jokubkai nereikėjo dabar važiuoti Lietuvon. A. Jonikienė atsako:

"Jokubka nevažiavo vien savanoriai, pasigėrėjimo tikslu. Jis vyko kviečiamas patirti šiuo laiku einančius įvykius ir už tai turės atsiteisti parašydamas knygą. Lietuvos draugai numato, kad jis tai atliks gerai ir bus naudos mums visiems. Tad dar ir grįžęs iš Lietuvos, Jokubka negalės tuoj pradėti darbą redakcijoje."

-:-

"Vilnies" redakcijai pagalba, žinoma, verkiant reikalinga. Mes užjaučiame sunkią padėtį, bet nieku negalime jai padėti, nes taipgi turime pilnas darbo rankas.

Dabar dienraštis "Vilnis" pageidauja rašinėlių ir korespondencijų. Daugelis laisviečių tuo galėtų padėti: parašyti "Vilniai" rašinėlių ir korespondencijų.

-:-

Vokietijoje išeinančio žurnalo "Nemuno Kraštas" skiltyse tūlas Z-MA smarkiai bara Lietuvos "vaduotojus" už nuolatines rietenas. Jis pastebi:

"Įkyrėjo tas lietuviškas riejimasis išeivijoje iki gyvo kaulo! Komunistų kritika palyginti su mūsų tarpusavio kaltinimais atrodo visai švelnutė, nors dėl jos šiek tiek rankas laužome, skriaudžiamus vaizduojame!"

Ir už ką "vaduotojai" vienas kitą vanoja? Daugiausia už dolerius ir garbę. Tai raketierių biznis, kas daugiau gales pasižuvauti sudrumstame prūde.

-:-

Baisu ir pagalvoti, kas darosi Vakarų Vokietijoje. "N. Y. Times" korespondentas Bonnoje R. Blumenthal rašo, jog jam teko kalbėtis su aukštu valdžios pareigūnu, kuris išsireiškė pageidavimą, kad Jungtinės Valstijos perkeltų nuodingus nervų gazus į Vakarų Vokietiją.

O kam ten tie gazai reikalingi? Vokiečiai revanšistai kerštu netrivoja prieš Tarybų Sąjungą, Rytų Vokietiją, Lenkiją ir Čekoslovakiją. Nervų gazai suteiktų jiems naujos jėgos "maršuoti į rytus."

Nixono administracija kaip tik ir padrąsino revanšistus, kad nuodingų gazų reikalas nėra užmirštas, kad ir šiuo metu Jungtinės Valstijos turi tokių gazu Vak. Vokietijoje tam tikrą kiekį. Tai ko daugiau reikia?

-:-

Dar ir kitas karu grumojantis dalykas. Vakarų Vokietijos gatvėse jau pasirodė uniformuoti neonacių jaunuolių būriai, dainuodami hitlerines dainas, grumodami susidoroti su antifašistiniais žmonėmis.

Kaip šturmininkai jie pasirodė liepos 25 d. Frankfurt-on-Main mieste, užpuldami antifašistinį susirinkimą ir daugelį žmonių sumušdami. O policija į tai nekreipė jokio dėmesio.

Labai panašu, kaip buvo prieš Hitlerio įsigalėjimą Vokietijoje. Tuomet gatves trypė uniformuoti šturmininkai, dabar ir vėl trypia. O Amerika jiems priduoda dvasinio įkvėpimo.

-:-

Nežinia, ar republikonams ir diksikratams senatoriams pasiseks nukryžiuoti sen. Ed. Kennedį, bet jie pasimoję tai daryti. Prieš senatorių jie paleido visas savo kakarines, net baisu ir klausytis.

Jie šaukia, kad Kennedis nieko nelaukdamas rezignuotų iš senatoriaus vietos. Jie nori iškelti visas tragedijos "slaptybes." Komercinėje spaudoje pilna biaurios propagandos prieš Kennedį.

To distrikto, kuriame įvyko tragedija, prokuroras jau paskelbė, kad su vieno teisėjo sutikimu jis gali iš naujo patraukti Kennedį atsakomybėn.

Reakcijos malūnas dirba. Daugiausia bijomasi, kad Kennedis nepasimotų kandidatuoti 1972 ar 1976 m. prezidentiniuose rinkimuose.

Meany gavo mokėti už karo rėmimą

Washingtonas.— AFL-CIO vadovybė gavo finansinės paramos už Vietnamo karo rėmimą ir už kontrrevoliucinę veiklą Lotynų Amerikoje, pareiškė sen. Fulbright senatiniame tyrinėjimo komitete.

Fulbright faktais įrodė, kad AFL-CIO palaikomas American Institute for Free Labor Development buvo ir dabar tebėra valdžios finansuojamas. O iš to instituto išėję studentai Lotynų Amerikoje padeda reakcionieriams smaugti demokratiją, kaip buvo padaryta Brazilijoje ir kitur.

AFL-CIO prezidentas Meany bandė teisintis, bet visai nevykusiai. Fulbright nurodė, kad JAV valstybės departamentas sumoka 90 procentų to instituto išlaidų, o AFL-CIO sumoka 10 proc. To institute studentai siuntinėjami Lotynų Amerikon, Azijon, Afrikon kovoti revoliucinį judėjimą.

Šiaurės Vietnamas paleido 3 amerikiečius belaisvius

Hanojus. — Šiaurės Vietnamas paleido tris amerikiečius karo belaisvius ir perdavė juos amerikečiams prieš karą kovotojams vežtis namo.

Paleistieji — kapitonas Rumble, leitenantas Frishman ir jūrininkas Hegdall. Kai jų lėktuvai bombarduojant Šiaurės Vietnamą buvo numušti, jie tuomet buvo suimti ir belaisvių stovykloje laikomi.

Prieškarinės delegacijos galva Rennie Davis pasakė, kad paleistieji belaisviai yra geroje sveikatoje. Delegacija taipgi matėsi su kai kuriais kitais amerikiečiais belaisviais, kurie taipgi yra geroje sveikatoje.

Washingtonas. — Demokratų Partijos lyderiai susirinks čia apie rugsėjo vidurį aptarti 1970 metų valstijinių ir kongresinių rinkimų problemoms.

Komunistas išrinktas miesto majoru

Paryžius. — Komunistas Žanas Uvrė išrinktas Ušamo miesto (Luaros ir Šero departamento) majoru.

Rinkimuose dauguma municipalinės tarybos narių atidavė savo balsus už Prancūzijos Kompartijos kandidatą.

Miegamosios piliulės veikia priešingai

Chicago. — Amerikos Medicininės sąjungos žurnalas rašo, kad miegamosios piliulės gali veikti priešingai.

Tie, kurie jas nuolat naudoja, laipsniškai prie jų pripranta ir tuomet jiems reikia didesnių dozių. Juo toliau, tuo daugiau jų tenka naudoti. O paskui miegas gali visai pakrikti, nervai pairti.

Tyrinėtojai jas gerai išbandė ir nepataria nuolat jas naudoti.

Neonaciams opozicija nuolat auga

Bonna, Vak. Vokietija. — Frankfurt-on-Main ir Dortmundo spaustuvių ir spaudos darbininkų atstovai aptarė, kaip sėkmingiau kovoti neonacius.

Konferencijoje dalyvavo daugiau kaip šimtas vadovų, kurie nusitarė organizuoti atramą hitlerinių šturmininkų puolimams.

Maddox šaukia pasitarimą už segregacijos išlaikymą

Atlanta, Ga. — Gub. Maddox šaukia 10 valstijų mokyklų viršininkus rugpiūčio 26 d. pasitarimui, kaip sėkmingiau kovoti už mokyklose išlaikymą segregacijos, rasinės diskriminacijos.

Maddox siūlo reikalauti federalinės valdžios paramos mokykloms bei federalinės kontrolės, kad visa kontrolė būtų pavesta vietos nuskirtiems pareigūnams.

Pasitarime bus pasisakyta prieš federalinės valdžios nutarimą sulaikyti finansinę paramą mokykloms tose valstijose, kurios nesistengia panaikinti segregaciją mokyklose.

Jeruzalė. — Ministras Allon skelbia, kad šiais metais į Izraelį apsigyventi atvyko apie 16,000 žydų iš daugelio šalių.

Londonas.—Anglijos Taikos komitetas ragina šaukti Europos valstybių konferenciją Europos saugumo reikalu. Atsišaukime nurodo, kad Vakarų Vokietija gali įsigyti branduolinius ginklus, nuodingus gazus ir sudaryti Europai pavojų.

Belfast, Šiaurės Airija. — Policija sulaikė riaušes tarp protestantų ir katalikų, išardė barikadas. 90 žmonių riaušėse sužeista.

Tokijas. — Japonijos užsienio ministerija teigia, kad Jungt. Valstijos sutinkančios grąžinti Japonijai Okinavą 1972 metais.

Atėnai, Graikija. — Čia lankosi Apollo 8 astronautas Anders su savo žmona ir trimis vaikais.

15-oji konferencija kovai prieš branduolinius ginklus

Tokijas.—Hirošimo mieste įvyko 15-oji konferencija, sušaukta Japonijos tarybos kovai prieš atominius ginklus.

Konferencijoje nutarta kovoti už uždraudimą branduolinių ginklų, grąžinimą Okinavos Japonijai, panaikinimą JAV-Japonijos militarinės sutarties, už pagalbą atominių eksplozijų aukoms, sustiprinti tarptautinį už taiką kovotojų solidarumą, baigti karą Vietname.

Raportuota, kad nuo amerikiečių atominių bombų eksplozijų ir dabar dar daugelis Hirošimos ir Nagasakio gyventojų sunkiai serga ir 105 mirė tarp 1968 m. rugpiūčio ir 1969 metų liepos mėnesių.

Washingtonas. — Erdvės mokslininkų grupė ragina valdžią sudaryti programą ištyrimui iki 1970 metų dar penkių planetų.

Bangkok, Tailandas. — Miesto taryba paskelbė, kad 1968 m. čia buvo 2,417 prostitučių namų su 151,244 prostitutėmis. Susirūpino venerinių ligų plitimu.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Atėnai.—Graikijos patriotai tęsia toliau teroristinę veiklą prieš Amerikos militarinį personalą, kuris remia Graikijos diktatorinę valdžią. Ir vėl nemažai JAV automobilių sudaužyta.

Roma. — Italijos premjeras Rumor sudarė vien tik krikščionių demokratų kabinetą, kuris atstovauja parlamento mažumą. Niekas netiki, kad tokia valdžia galės ilgai išsilaikyti, nors socialistai sutiko ją paremti iki sekamų rinkimų, kurie gali įvykti dar šį rudenį.

Maskva. — Čia atvyko Mongolijos Liaudies Respublikos gynybos ministras gen. Batin Dorj pasitarti bendros gynybos reikalu prieš Kiniją.

Washingtonas. — Sen. J. Javits pasiūlė bilių, kuris skirtų vieną bilijoną 7 milijonų dolerių kovai su skurdu.

Outing, Minn. — Šiaurinėje Minnesotoje siautėjęs viesulas užmušė 14 ir daugelį žmonių sužeidė, daug nuostolių padarė.

Lietuvoje su oficialiu vizitu viešėjo Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos nepaprastasis ir įgaliotinasis ambasadorius Tarybų Sąjungoje Vladimiras Kouckis su žmona. Svečiai apžiūrėjo Vilniaus architektūros paminklus ir naująsias statybas, pabuvojo Istorijos-etnografijos muziejuje, Paveikslų galerijoje. Kaune aplankė IX forto muziejų, apžiūrėjo A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ekspoziciją, Skulptūros ir vitražo galeriją, susipažino su dirbtinio pluošto gamyklos darbu.

Nuotraukoje — V. Kouckis (kairėje) kalbasi su Lietuvos TSR užsienio reikalų ministro pavaduotoju V. Zenkevičium.

Alg. Brazaičio nuotrauka.

Didėja nedarbas ir infliacija

Washingtonas. — Liepos mėnesį nedarbas padidėjo ir kartu infliacijos pavojus pakilo, teigia Darbo departamento statistikai.

Nedarbas liepos mėn. pakilo nuo 3.4 proc. iki 3.6 proc. visos darbo jėgos, kurią sudaro 70,600,000 darbininkų. Dirbančiųjų skaičius liepos mėn. sumažėjo 400,000.

Darbo statistikų pareigūnas Goldstein sako, kad stengiamasi gauti naujų darbų, bet nepavyksta, o infliacija nuolatos plečiasi, prekių kainos kyla.

Užregistruotų bedarbių išuo metu yra 3,200,000. Neregistruotų yra daugiau kaip milijonas.

Washingtonas. — United Airlines prašo Civil Aeronautics Board leisti pakelti keliavimo mokestį nuo 3 iki 10 proc. Taryba sutinka leisti pakelti iki 3 proc.

TSRS smerkia prez. Nixono antibalistinę sistemą

Maskva. — Dienraštis "Pravda" ir kita tarybinė spauda griežtai pasmerkė prez. Nixono siūlomą antibalistinę raketų sistemą (ABM), kaip pasimojimą smarkiau ginkluotis prieš Tarybų Sąjungą.

Antibalistinė raketų sistema, tarybinė spauda nurodo, yra didesnio apsiginklavimo priemonė, sudaranti naujas skerspaines pasitarimams dėl branduolinių ginklų kontrolės ir nusiginklavimo konferencijai Genevoje.

Naujoji Amerikos raketų sistema MIRV taipgi Tarybų Sąjungoje skaitoma, kaip didesnio apsiginklavimo priemonė. Apie ją išsireiškė tarybiniai pareigūnai pokalbiuose su buvusiu JAV vice prezidentu Humphrey.

Roma.—Italijos Komunistų partija šiuo metu turi 1,470,000 narių. 90,000 narių įsirašė šiais metais.

Generalinis streikas Okinavoje

Okinavoje įvykintas generalinis 24 valandų streikas suparalyžiavo JAV militarinę bazę, iš kur gabenamos karo reikmenys Pietų Vietnaman.

JAV kareiviai išstojo prieš demonstrantus nuogais durtuvais. Bet demonstrantų nenugązdino.

Demonstrantai reikalauja pakelti algas, senatvės pensijų reformų, priimti 150 paleistų darbininkų ir panaikinti JAV valdžios praktikuojamą antidarbininkišką taktiką.

Sausra Čilėje

Santiagas. — Dramatiška padėtis susidarė Čilės Afakamos ir Kokimbo provincijose šalies šiaurėje. Trečius metus iš eilės ten nebuvo nė lašo lietaus. Vyriausybė paskelbė provincijas "katastrofiška zona." Dėl sausros žūva pasėliai, gyvuliai. Ten žuvo 400 tūkstančių ožkų.

Sausra atėmė iš dešimčių tūkstančių žmonių uždarbio šaltinius. Provincijose yra maždaug 45 tūkstančiai bedarbių.

Paryžius. — Valdžia apskaičiuoja, kad suaugusieji prancūzai sunaudoja alkoholio tris kartus daugiau, negu amerikiečiai.

Venice, Italija. — Valčių vairuotojai - gondoleriai beprotestuodami prieš naujas trafiko reformas sukėlė riaušes miesto rotušėje.

Protesto demonstracija prie Pentagono

Washingtonas. — Protesto demonstracija įvyko prie Pentagono, kur buvo skaityti Vietname užmuštųjų amerikiečių vardai.

Areštavo 14 protestuotojų, bet Alexandria, Va., prokuroras atsisakė juos kaltinti, tai buvo paleisti.

Svečiai iš Amerikos

Vilnius. — ELTA skelbia "Tiesoje," kad liepos 31 d. paviešėti tėvų žemėje atvyko pažangus lietuvių veikėjas Jonas Gužas.

Būdamas Amerikoje, J. Gužas įsijungė į lietuvių kultūrinę veiklą, tapo vienas svarbiausių pažangiosios lietuvių emigracijos figūrų. Jis surinko daugybę vertingos medžiagos apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir veiklą, yra aktyvus pažangiosios spaudos ir literatūros rėmėjas ir platintojas.

J. Gužas tėvų žemėje lankosi pirmą kartą po to, kai 1912 metais jis ją paliko.

Kartu atvyko iš Jungtinių Valstijų dar 27 lietuviai turistai. Lietuvoje jie viešės 12 dienų.

-:-

Iš Buenos Airės atvyko viešnagėn Argentinos pažangi lietuvių veikėja Marija Jokubonienė. Ją pasitiko giminės ir buvę argentiniečiai.

-:-

Vilnius. — Į Lietuvą poilsiui atvyko Danijos Komunistų partijos pirmininkas Kuntas Jespersenas su žmona.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per year	$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.50
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Ir čia rasinė diskriminacija

KAD pastarųjų kelerių metų juodųjų žmonių aštri kova prieš diskriminaciją yra daug laimėjus, tai visiems aišku. Bet taip pat aišku, kad dar yra daug vietų ir kampų, kur rasinė diskriminacija tebeklesti nepaliesta.

Paimkime mūsų kultūrinį gyvenimą. Pav., labai daug pasiekta televizijoje ir teatre. Dabar jau retas atsitikimas, kad kuri nors svarbesnė programa apsieitų be negrų aktorių. Juos jau matysime net pačiose svarbiausiose rolėse. Bet šiomis dienomis iškilo skandalas su mūsų šalies didžiaisiais orkestrais. Pasirodo, kad juose tebeklesti pikta rasinė diskriminacija. Paaiški, kad penkiuose pačiuose didžiausiuose simfoniniuose orkestruose — New Yorko, Chicagos, Bostono, Clevelando ir Philadelphijos — viso labo randame taiktai du negrus muzikantus. Iš penkių šimtų šių orkestrų narių tiktai du yra juodieji žmonės!

Tiesa, orkestrų vadai ir direktoriai visaip teisinasi. Bet faktas pasilieka faktu, kad orkestrų durys juodiesiems menininkams iki išol buvo kietai uždarytos. Prasidės kova už jų atidarymą. Ir jos bus atidarytos, turės būti atidarytos.

Pirmoje vietoje patys minėtų ir kitų simfoninių orkestrų vadai ir direktoriai turėtų pakeisti savo nusistatymą. Taip pat ir jų eiliniai nariai turėtų įsitraukti į kovą už panaikinimą rasinės diskriminacijos.

Žmogus yra žmogus, talentas yra talentas. Kvalifikuotų muzikantų neįleisti į orkestrą tik todėl, kad jo odos spalva kitokia, yra didžiausias nusidėjimas paprasčiausiam žmoniškumui.

Ir popiežius nusivylęs

BUVO kalbama ir rašoma, kad popiežiaus Pauliaus VI kelionė į Afriką turėjo vieną didelį tikslą, būtent, Nigerijoje sugrąžinti taiką. Ten, kaip žinia, seniai verda civilinis žiaurus karas. Biafros provincija nori atsiskirti ir pasiskelbti nepriklausoma valstybe, bet federalinė šalies valdžia tam griežtai priešinga. Žmonės žūsta šimtais ir tūkstančiais. Ypač baisiai daug žmonių Biafroje nušluoja badas, kilęs dėl karo.

Popiežius manęs abiejų pusių vadus paveikti, kad jie padėtų į šalį užsispyrimą ir susitaikytų. Deja, jo pastangos buvusios veltui. Ta prasme jo plačiai garsinamą kelionę į Afriką reikia laikyti nepavykusia. Tačiau guodžiamasi tuo, kad jo apsilankymas įvairiose Afrikos šalyse gerai pasitarnavo katalikų bažnyčiai. Jos įtaka šiame kontinente tapusi aukštai pakelta.

Bet Nigerijos civilinį karą, atrodo, turės išspręsti ginklai. O tai labai bloga. Skaudžiai nukenčia paprastieji šalies žmonės.

Propagandos malūnas sukasi

RUMUNIJOS komunistų pakvietimas mūsų prezidento Nixono pas save į svečius davė puikios medžiagos mūsų vyriausybės antikomunistinės propagandos malūnui. Jis dirba dieną ir naktį, jo sparnai sukasi be sustojimo. Visi kiti įvykiai, susieti su ta prezidento kelione apie pasaulį, pastumti į šalį. Ir pats prezidentas sugrįžęs džiaugėsi, kad niekur kitur tokio karšto priėmimo visoje savo ilgoje kelionėje jis nesutikęs, kaip komunistų vadovaujamoje Rumunijoje.

Įsivaizduokite: Prezidentas kapitalistinės šalies, kuri jau aštuoneri metai veda barbariškiausią agresiją prieš Vietnamą, kuriam pasaulio komunistai padeda gintis, komunistai pasikvietė ir karščiausiai sveikino tos šalies prezidentą! Iš tikrųjų, skamba labai keistai.

Bet, žinoma, viskas perdėta, viskas išpūsta ir pazalatyta. To reikalauja propaganda. Kvaila būtų kitko tikėtis...

Galima gi atversti ir antrąją medalio pusę. Štai mūsų Amerikos vadai, kurie per penkiasdešimt metų komunizmą ir komunistus laiko savo mirtinais priešais ir jais gąsdina visą pasaulį be jokios pertraukos, kovai su jais ir prieš juos apginklavo Ameriką ir visą kapitalistinį pasaulį nuo kojų iki galvos ir prisisteigė keturius šimtus militarinių bazių, kovoje prieš juos Korėjoje paklojo dešėtkus tūkstančių amerikiečių, o dabar Vietname dar daugiau, bet štai mūsų prezidentas vieši viename iš komunistinių kraštų, sveikinasi ir "bučiuojasi" su komunistų vadais. Argi ne keista?!

Šios medalio pusės mūsų komercinė spauda, mūsų propagandistai ir pats mūsų prezidentas Amerikos žmonėms neatidengia ir neparodo. O turėtų atidengti ir parodyti. Visai kitoje šviesoje pasirodytų visas džiūgavimas apie prezidento viešnagę Bukarešte.

O teisybę pasakius, čia jokio stebuklo neturime. Juk vargiai rasime tokią kapitalistinę šalį, kurios vadai nebūtų lankęsi vienam ar kitam socialistiniame krašte. Keletas net karalių bei kunigaikščių buvo nuvykę į pačią Tarybų Sąjungą.

Nieko tokio, nieko baisaus. Juk komunistai patys pirmutiniai iškėlė ir paskelbė taikų tautų ir valstybių sugyvenimo šūkį. Tiek Rumunija, tiek visos socialistinės šalys ieško ir trokšta tokio taikaus sugyvenimo. Rumunijos vadams, matyt, atrodė, kad Amerikos prezidento pas juos atsilankymas įeina į tokio šūkio apimtį ir iš to tik gero gali būti pasaulinei taikai. Jie veikiausia mano, kad jeigu dabar tą jų gestą prezidentas Nixonas ir jo kolegos siekia panaudoti reakcinių jėgų sustiprinimui tiek Amerikoje, tiek visame pasaulyje, tai jau ne jų kaltė.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

LDS NARIAMS PUIKAUS PASISKAITYMO

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo organo "Tiesos" angliškojo skyriaus redaktorė Anne Yakstis neseniai sugrįžo iš šešių savaičių kelionės po Europą. Kaip žinia, ji taip pat keletą dienų praleido ir Tarybų Lietuvoje. Iš šios nepaprastos kelionės ji sugrįžo kupina labai įdomių įspūdžių. Paskutiniame "Tiesos" numeryje jau randame pirmąjį jos tų įspūdžių straipsnį, pavadintą "Thoughts on Art." Neabejojame, jog "Tiesos" skaitytojai jį skaitys su dideliu pamėgimu. Anne rašo gyvai, vaizdingai, į savo straipsnį įliedama apsčiai savo sielos jausmų.

Štai šio įdomaus straipsnio keletas pirmutinių paragrafų:

Is it possible that one can see too much. During the six weeks I spent in Europe and Israel, I looked and looked and looked. My eyes, though weary, were thrilled at the colors, designs and shapes of paintings, frescos, murals, sculptures and statues.

Visited museums, art galleries, cathedrals and palaces from Vilnius to London. Found all of them contain fabulous works of art. I was amazed at the similarity of the collections—most of the work is in religious theme — at the recurrence of the names of famous artists — Michelangelo and da Vinci in the Hermitage in Leningrad, in the Louvre in Paris, in the Bourghese Gallery and the Vatican Museum in Rome.

The murals and the ceilings of the Cathedrals, from St. Peter and Paul in Vilnius, Temple of Omar in Jerusalem, St. Isaac in Leningrad, Notre Dame in Paris, and the Vatican in Rome, are astounding. I walked around for days with a stiffneck from admiring the beauty of the paintings and the mosaics.

No words can describe the beauty that I saw. A picture as the Chinese proverb has it, is worth a thousand words. I'm sure everyone has seen pictures of the ceiling of the Sistine Chapel, and there are many ceilings all over Europe in Cathedrals and Palaces that can cause as much awe.

KĄ GALVOJA IR MANO AMERIKIEČIAI VIETNAME

Tik labai retai mūsų komercinėje spaudoje užtinkame balsų tų amerikiečių, kurie yra pasiųsti į Vietnamo džiungles kariauti. Todėl labai svarbia reikia laikyti "The N. Y. Times" reporterio B. Drummond Ayres korespondenciją iš Saigono, atspausdintą rugp. 4 d. Jau daug ką pasako pats korespondencijos pavadinimas — "War Disillusions Many G. I.'s in Vietnam".

Mr. Ayres paduoda pasikalbėjimą su kareiviu iš Phoenix, Arizona, kai jis ruošėsi eiti "priešų medžioti". Jaunas kareivis kalbėjo labai atvirai. **"Nors iš lauko pusės aš atrodau į Pancho Villa"**, jis sakė korespondentui, **"bet viduje aš esu niekas daugiau kaip taikos mylėtojas"**. Ir toliau:

"Aš kovoju tik todėl, kad tik taip tegaliu išlikti gyvas šiose džiunglėse. Aš netikiu, kad šis karas yra reikalingas. Aš tik kiek galėdamas stengiuosi išlikti gyvas, kad sugrįščiau namo ir galėčiau protestuoti prieš visą šią skerdynę".

Korespondentas nuo savęs prideda, kad daugelis amerikiečių kareivių Pietų Vietname nėra ideologiniai įsitikinę, kad šis karas yra pateisinamas ir reikalingas.

Anot Mr. Ayres, kitais žodžiais, bet panašiai ir daugelis kitų, kaip tas arizonietis, sako: "Aš kovoju tik todėl, kad išlikčiau gyvas".

Net ir tie, kurie yra savanoriai, yra nusivylę karu. Jie tik stengiasi išlikti gyvais. Vienas jų pasakęs: "Aš atlieku savo pareigas kaip geriausia išmanau, nes kitaip reiškia mirtį, bet tai dar nereiškia, kad aš turiu mėgti tai, ką aš darau".

PRANCŪZIJOS KOMUNISTAI APIE PREZ. NIXONO KELIONĘ

"Elta" paduoda tokį pranešimą iš Paryžiaus:

Tai, kad JAV prezidento Niksono kelionė po Azijos šalis sutapo su kosminiu "Apolono-11" žygdarbiu, nėra atsitiktinis dalykas. Vašingtonas aiškiai tikisi panaudoti šį skridimą "žemiškiems" Amerikos imperializmo tikslams, rašo šiandien redakciniame straipnyje laikraštyje "Jumanite" jos direktorius, PKP Politinio biuro narys Etjenas Fažonas.

Mažai tikėtina, pabrėžia Fažonas, kad šis apskaičiavimas pavyks. Amerikos imperializmo pozicijos Azijoje rimtai pakirstos. Politinė JAV krizė ypač akivaizdi Pietų Vietname. Amerikos agresija prieš šią šalį, kuri vyksta jau keletą metų nepaprastai barbariškai, nurodo autorius, reiškia visišką žlugimą. Galingiausia kapitalistinė valstybė negali parklupdyti nedidelės didvyriškos liaudies, kurią remia kitos socialistinės šalys ir su kuria solidarizuojasi visas pasaulis.

E. Fažonas ryžtingai demaskuoja amerikinį "pasitraukimo" iš Pietų Vietnamo planą, nurodydamas, kad Niksonas savo kelionės po Aziją metu ieško naujų priemonių, padedančių toliau vykdyti Amerikos jėgos politiką Vietname ir visoje Azijoje.

Taika Vietnamui, baigia Etjenas Fažonas, ateis, kai bus padarytas galas agresijai, tai yra po to, kai ginkluotosios JAV pajėgos ir jų satelitų kariuomenė bus besąlygiškai išvesta.

KAS DEDASI AMERIKOJE — A. PETRIKA

Saužudybės plitimas

Jungtinėse Amerikos Valstijose saužudybės manija auga ir klesti. Tai dešimtoji mirčių priežastis. Šioje šalyje kasmet nusižudo daugiau kaip 25,000 asmenų. T. y. toks skaičius vyriausybės įstaigose užrekorduotas. Tačiau manoma, jog kita tiek dar lieka neužrekorduotų.

Tuo klausimu rimtai susirūpino ir J. A. Valstijų valdžia. Ji paskyrė Valstybinio Buffalo miesto universiteto psichiatrijos departamento direktorių, prof. dr. H. L. P. Resniką, — Saužudybės apsaugos studijų centro direktorium. Šis centras veiks bendrai su šalies Protinės Sveikatos ("Mental Health") Institutu. Kažkodėl manoma, jog saužudybė kaip nors siejasi su žmogaus proto būsena, jo intelektualine pusiausvyra (balansu). Iki šiol minėtasis Centras tik bandė saužudas nuo to fatališko žingsnio sulaikyti, pakonsultuoti, jiems padėti. Dabar šis darbas plečiamas, jo darbuotojai lavinami ir tiriamos pačios saužudybės priežastys.

Pirmasis toks Biuras buvo įsteigtas 1966 m. Los Angeles mieste. Dabar jų yra 109, jie veikia nurodymais Washingtone esamo valdinio Centro.

Pasirodo, jog tipiškas Amerikos saužuda yra baltosios rasės žmogus, turįs apie 40 amžiaus metų, viduriněs klasės vyras (buržua), vedęs, turįs šeimą, pavyzdingas tėvas. Jam žuvus, šeima netenka maitintojo, o neretai ji tampa visuomenei našta. Tad ir saužudybės priežasčių tyrinėjimas remiamas ne sentimento sumetimais ar gailesčiu, bet grynai medžiaginiais motyvais. Kitaip sakant: saužudos neša kraštui nuostolių, todėl ir bandoma to išvengti.

Vaikų ir paauglių saužudybės ne visuomet išaiškinamos nelaimėmis; dažnai įžiūrima ir psichinė bei emocinė **tendencija.** Apskaitoma, jog saužudų tarp aukštųjų mokyklų (universitetų) studentų — yra daugiau nei 15 iš kiekvieno 100,000. Daug saužudų yra tarpe tų moksleivių bei studentų, kuriems mokytis nesiseka. Jie nepereina iš klasės į klasę ir bendrai neprisitaiko prie mokyklinio režimo. Meilės problemos irgi atsiima savo dalį.

Kiti savo gyvenimą užbaigia, kai nepataisomai suserga, kai nėra vilties pagyti, arba kai senatvėje vargas prispaudžia, nėra kam juos išlaikyti ir pan. Pastaroji saužudybės priežastis ypatingai veikia vidurvakarinių miestų negrus ir rezervatuose gyvenančius indėnus (indijonus).

Nemažas saužudų skaičius yra tarp religinių fanatikų, kuriuos paveikia jų siaura, nenatūrali pasaulėžiūra bei pasaulėjauta.

Yra žmonių, kurie patys save, kad ir nesąmoningai, laipsniškai žudo jų pačių gyvenimu: perdaug rūko, girtuokliauja ir t. t. Visur reikia saiko. Santūrumas — didelė dorybė!

Man taip atrodo

"Turtingi farmeriai, alkana liaudis"

Taip rašo S. Knight laikraščiai.

Daug žemės turintieji ūkininkai dar gauna atmokėti iš valdžios gausias sumas pinigų už nedirbimą tos žemės, už neauginimą javų ir kitų žemės produktų.

Pereitais metais tiems žemės savininkams išmokėta $4,960,000,000.

Tuo tarpu 10 milijonų amerikiečių badauja.

Penki farmeriai yra gavę po virš milijoną dolerių; 13 kitų yra gavę daugia kaip po pusę miliono dolerių.

Anglios tūla kompanija, kuri daug žemės turi Mississippi valstijoje, gavo 600 tūkstančių dolerių. Tos valstijos senatorius James Eastland gavo $116,978 pereitais metais. Daugelis kitų žemės savininkų gavo po mažesnes sumas pinigų.

Taip yra šioje gadynėje: kas turi, tam dar daugiau duoda, nežiūrint, kad 10 milijonų badauja, o apie 30 milijonų eina gulti nedavalgę-išalkę.

Tai biskį civilizuotoj gadynėj gyvenant!

Dėdė Samas pajėgė pasiųsti astronautus į Mėnulį, kur reikėjo praleisti 24 bilijonus dolerių, o nepajėgia pašalinti savo šalyje daug visokių blogumų.

Kas bus toliau, pagyvensim ir pamatysim.

-:- -:- -:-

"Kvartetas" jau pradeda veikti. O jis susideda iš tautininkų, klerikalų, socialistų ir buvusių smetoninin-kų, kurie išbėgo sykiu su Hitlerio armija iš Lietuvos, ir dabar gyvena Amerikoje. Jie rengiasi suvažiavimui, kuris įvyks pabaigoj rugpiūčio mėn. Detroit, Mich.

O jų tikslas — sudaryti planus su šios šalies politikieriais, kad išvaduotų Lietuvą iš lietuvių!

Jau durnesnio sumanymo nepjėgė sumanyti, tai nori pagąsdinti savo pasekėjus ir parodyti jiems, kad jiems rūpi Lietuvą "išvaduoti". Ar daug žmonių jie galės apgauti su savo tokiais darbais, ateitis parodys.

Pranas

Rašau iš Vilniaus

Mūsų viešnagė Lietuvoje įgijo tokius tempus, kad nebesuspėjam visur pribūti laiku.

Tiesa, mes tik retkarčiais pasimatom su stambesniais žmonėmis ir tik retkarčiais eikvojam jų laiką, bet užtat mes lankomės į piknikus pamiškėse, paežerėse, sutinkam daug kaimo ir miesto gyventojų, darom naujas pažintis, širdingai pasikalbam. Jau daug vietovių aplankėm.

O liepos 28 dieną antrą kartą važiuojam į Kauną, o iš čia į Rokus, į Jonavą, vėliau į Vilkaviškį ir apylinkes. Numatoma, kad vavažiuosim į Alytų, į Simno apylinkę — į Dzūkiją. Taigi antrosios savaitės mūsų svečiavimosi Lietuvoje dienomis programa didelė, ir nežinau, ar pavyks ją pilnai išpildyti. Turim transportaciją, o gaunam ir privačių žmonių nuoširdų pasiūlymą kai kur mus nuvežti, ir nuveža.

Oras Vilniuje ir apylinkėje labai gražus, saulė kaitina truputį silpniau negu Floridoje, bet ir nepagaili savo šiltų spindulių. Kolūkiečiai piauna šieną, renka uogas, raško agurkus ir pamidorus daržuose, ir nepagaili jų svečiams.

O, tikėsite ar ne, mes, lankydamiesi vilniečių ir kauniečių piknikuose, buvom prašomi dalyvauti jų kino veikloje. Įkalbėjom juostelę, kuri bus rodoma ir mūsų balsas bus girdimas visoje Lietuvoje, Lietuvos kine.

Pasakysiu, mes baiminamės, kaip tas viskas išeis. Juk mes ne artistai, gal mes taip elgiamės, kaip iš medžio iškritę. O visgi mus ramino, kad viskas bus gerai.

Jau rūpinamės, kad laikas taip greitai bėga, o mes dar oficialiai neaplankėme nei vieno kolūkio, nei pramoninės įstaigos, o tik smaguriaujam.

Dzūkelis

Skyrybos

Viena Holivudo žvaigždė nori greitai ir lengvai išsiskirti. Skyryboms advokatas jai pasiūlo mažą Meksikos kaimelį. Bet žvaigždė nemoka kalbėti ispaniškai. Advokatas jai pataria:

— Į kiekvieną klausimą atsakykite paprastai: "Si, senjore".

Žvaigždė nuvyksta į teismą ir 3 ar 4 kartus teisėjui atsako: "Si, senjore".

— Ar jau aš išsiskyrusi?

—klausia po to advokatą.

—Taip, — atsako šis. — Jūs jau ištekėjote už tos sėjo...

ŠLOVĖ DIDVYRIAMS

Šlovė didvyriams neišblės,
Šlovė narsiesiems komunistams,
Ir degs čia amžina ugnis,
Taikos žydės čia baltos gėlės.

Taikos sargyba čia budės
Ir tėviškės ji saugos laimę.
Lėktuvai čia praskris,
Dangus bus giedras, visad giedras,

Ir pionieriai galvas lenks,
Plaikstysis vėliavos raudonos.
Visi didvyrius prisimins
Ir išvaduotąjį jų miestą...

Šlovė didvyriams neišblės,
Šlovė narsiesiems komunistams,
Ir degs čia amžina ugnis,
Žydės taikos čia baltos gėlės.

Danutė Namajuškaitė

Utenos rajonas
Daugailių aštuonmetė mokykla
Iš "Lietuvos Pionieriaus"

LLD reikalai

Atrodo, kad jau spėjau suvesti visą tvarką Centre, kiek tai liečia duokles ir laiškų atsakinėjimą. Dėkoju visiems už kantrybę.

-:- -:- -:-

Maloniausia žinia, kurią aš turiu suteikti nariams, tai ta,. kad M. Meškauskienės knyga "Žvelgiu į tolius" jau gatava ir išsiųsta mums. Ji turi pasiekti mus neužilgo. Veikiausia su pradžia rudens sezono jau turėsime ją.

Knyga graži, populiariai parašyta, daug nuotraukų, 609 puslapių. Bus sinunčiama tik tiems nariams, kurie bus už šiuos metus užsimokėję duokles.

-:- -:- -:-

Lietuvos rašytojai pasižadėjo dažniau parašyti į mūsų "Šviesą."

Tikėkime, kad draugai savo pažadus išpildys, o tas mūsų žurnalą pagyvins.

Kalbant apie "Šviesą," sugrįžusi iš Lietuvos radau sugrąžintus šių metų pirmus du numerius kokio nors suklaidinto žmogelio, kuris savo prierašus (pastabas) duoda prie kiekvieno rašto.

Daugiausia, atrodo, dėmesio kreipia žmogelis į mano kolumną. Jam labai skauda širdį, kad mūsų Draugija gražiai gyvuoja.

Aš šį dalyką iškeliu ne dėl to, kad tas žmogelis pripečkelio nesąmonių, bet noriu paraginti mūsų narius, kad ir jie taip atidžiai skaitytų savo organą. O tam sutvėrimėliui linkiu ir toliau sekti mūsų raštus taip atsidavusiai, kaip ikišiol. Visgi manau, kad beskaitydamas mūsų spaudą kada nors ir jis pamatys saulę, šviesą ir tiesą.

-:- -:- -:-

Aukų gavome nuo kovo 17 d. iki liepos 31 d. sekamai:

75 kp., Miami, Fla., per J. Kancerį (pelnas nuo š. m. kovo 26 d. pobūvio)	$114.57
45 kp., St. Petersburg, Fla., per J. J. Sholuną (o $500 gavome pradžioje metų)	100.00
78 kp., Yucaipa, Calif., per J. K. Alviną	50.00
Mass. Lietuvių Moterų Sąryšis, per N. Grybienę	20.00
Konstancija Kalvelienė, 6 kp. Brockton, Mass., narė	10.00
Anna Peterson, 45 kp., St. Petersburg, Fla.	10.00
A. Borden, atminimui mirusios žmonos Mary, Kenosha, Wis.	10.00
L. Tilvikas, 13 kp., Easton, Pa., narys	6.00
Vyt. Yuden, 19 kp., Chicago, Ill., narys	5.60
Paul Kuliackas, Gardner, Mass.	5.00
J. ir J. Deltuvai, Baltimore, Md.	5.00
P. Dennis, 84 kp., Clifton, N. J., narys	3.00
Stanley Petronis, Athol, Mass.	3.00
J. Kamarauskas, Girardville, Pa.	2.00
Adele Rudaitis (per Anna Cibulsky), Brooklyn, N. Y.	2.00
Frank Naginė, Keene, N. H.	2.00
20 kp., Binghamton, N. Y., per Oną Wellus:	
A. Pagiegala	1.00
N. Yudy	1.00
J. Kazlauskas	1.00
M. Lynn	1.00
O. Wellus	1.00
Chas. B. Stepon, Lewiston, Maine	1.00
K. Markūnas, Lawrence, Mass.	1.00
M. K. Adomonis, 72 kp. narys, Great Neck, N. Y.	1.00
S. M. Leesis, Saginaw, Mich.	1.00
A. Venskevičius, 62 kp. narys, Stoughton, Mass.	1.00
Smulkiais	1.55

Širdingai dėkojame.

Kur nepažymėtas kuopos numeris, tai pavienių narių aukos. Reikia pasakyti, kad nariai, kurie priklauso pavieniais, dažniausiai siųsdami mokesčius prideda dol[illegible] ri-kitą aukų.

-:- -:- -:-

Naujų narių per šį laikotarpį gauta sekamai: 20 kp., Binghamton, N. Y., 1; 45 kp., St. Petersburg, Fla., 4 (viso šais metais jau gavo 13); 54 kp., Elizabeth, N. J., 2; 92 kp., Cicero, Ill., 1; 146 kp., Chicago, Ill., 2; 153 kp., San Francisco, Calif. (viso šiais metais gavo 2; 198 kp., Oakland, Calif., 2 (viso šiais metais gavo 3). Ir vienas pavienis įsirašė.

-:- -:- -:- -:-

Ikišiol 17 kuopų pilnai duokles prisiuntė už visus narius, o jau pasibaigė 7 mėnesiai šių metų.

Labai prašau sekretorių pasirūpinti duoklių iškolektavimu. Kaip sakiau, knyga bus siunčiama tik tiems nariams, kurie bus užsimokėję už šiuos metus.

Prie praėjusio garbingų kuopų sąrašo (pilnai užsimokėjusių) prisideda sekamos: 6 kp., Brockton, Mass.; 9 kp., Norwood, Mass.; 13 kp., Easton, Pa.; 25 kp., Baltimore, Md.; 30 kp., Chester, Pa.; 63 kp., Bridgeport, Conn.; 78 kp., Yucaipa, Calif.; 82 kp., Peoria, Ill.; 84 kp., Paterson, N. J.; 85 kp., Haverhill, Mass.; 145 kp., Los Angeles, Calif. (ši kuopa buvo pilnai užsimokjusi už visus narius pradžioje metų, bet kaip nors per neapsižiūrėjimą nebuvo paskelbta pirmame sąraše—atsiprašome.).

Ieva Mizarienė, Centro sekretorė

1807-1808 m. Klaipėda buvo oficiali Prūsijos sostinė. Kai Napoleonas nugalėjo Prūsiją, Prūsijos imperatorius Fridrichas Vilhelmas III savo sostinę iš Berlyno perkėlė į Klaipėdą. Imperatorius drauge su karaliene Luiza gyveno rotušės rūmuose. Rotušės rūmai, smarkiai nukentėję per II-ąjį pasaulinį karą, dabar restauruoti ir tebepuošia mūsų uostą.

Po gimtąjį kraštą

Alma ir Marijus Mankevičiai gyvena Vilniuje. Alma—mokytoja, Marijus — Valstybinio banko darbuotojas. Jie labai mėgsta keliones. Alma jau lankėsi Čekoslovakijoje ir Vengrijoje, Marijus — Prancūzijoje ir Italijoje.

Tačiau maloniausios kelionės Mankevičiams — po gimtąją Lietuvą. Šią vasarą, keletą dienų pailsėjusi pajūryje, visa šeima leidosi kelionėn panemune nuosavu automobiliu. Rusnėje Mankevičiai pabuvojo pas seniausią Nemuno žvejį Erčių Jurgenaitį. Paskui kelionė tęsėsi Nemuno delta iki padavimais ir legendomis apipinto Rambyno kalno. Keliautojai aplankė lietuviškosios šaulių divizijos kovų vietas antrojo pasaulinio karo metais Ūsėnuose, panemunės pilis, Kauną, Trakus. Atostogos prabėgo turiningai ir įdomiai. Siūlome skaitytojų dėmesiui keletą nuotraukų apie šią jų kelionę.

Palanga. Prie N. Gaigalaitės skulptūros "Jūratė ir Kastytis".

Prie paminklo Ūsėnuose, kur lietuvi[illegible] divizija kovėsi prieš [illegible]

Aplankyta Panemunės pilis

ATKAKLUMAS

Įdomus įvykis atsitiko su australiečiu Melbourno gyventoju Henriku Bursu. Maudantis ryklys jam nukando koją. Tik išėjęs iš ligoninės Bursas nuėjo maudytis, ir vėl jį užpuolė ryklys. Šį kartą jis prarijo protezą (dirbtinę koją).

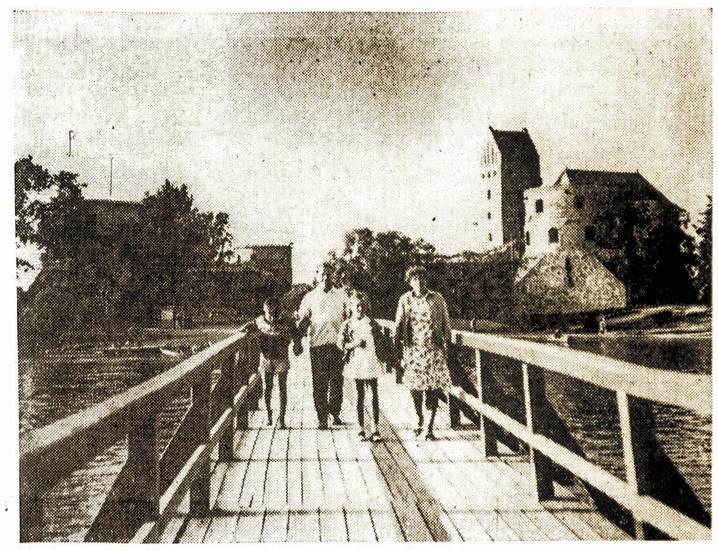

Paskutinis Mankevičių šeimynos kelionės punktas—Trakai

Bernardo Aleknavičiaus nuotraukos

Dar 6,000 aukštųjų mokyklų absolventų

Paskutinės savaitės Tarybų Lietuvos mokyklose buvo tikrai šventiškos. Apgynę diplomatinius darbus, išlaikę valstybinius egzaminus, į savarankišką gyvenimą buvo palydėti tūkstančiai naujų specialistų.

Gražiausią jų būrį paruošė didžiausia Lietuvos aukštoji mokykla—Kauno Politechnikos institutas.

1,409 jaunieji inžinieriai. Toks didžiulis baigusiųjų skaičius — pirmas kartas instituto istorijoje.

Baigė jie — automatikos, chemijos technologijos, elektrotechnikos, inžinierinės ekonomikos, lengvosios pramonės, mechanikos, radioelektrotechnikos ir kt. fakultetus.

Tiesa, jeigu imsime domėn ne tiktai Kauno Politechnikos institutą, bet ir jo filialus, fakultetus, skyrius, veikiančius Klaipėdoje, Šiauliuose, Vilniuje, Panevėžyje ir kitur tai šiemet institutą baigusiųjų skaičius praaugs iki dviejų tūkstančių.

Nuo Politechnikos instituto mažai kuo atsilieka antra pagal studentų skaičių aukštoji mokykla—Vilniaus universitetas. Šiuo metu universitete yra 12 fakultetų. Vien dieniniame skyriuje mokosi daugiau kaip 6000 studentu, o iš viso — 14 tūkstančių. Ruošiami kadrai 32 specialybių, kurios skirstomos į 53 specializacijas.

Liepos 16-tą Vilniaus universitetas švenčia jubiliejų: prieš 25-rius metus buvo vėl atkurta fašistinių okupantų uždaryta ir apiplėšta seniausioji Lietuvos aukštoji mokykla. Universitetas per šį mažytį laikotarpį paruošė apie 16,000 įvairių specialistų. Vien tik šiemet jų, įskaitant mokyklos dieninį, vakarinį ir neakivaizdinį skyrius, paruošta daugiap kaip 1,500.

Keliaukime toliau per Lietuvos mokyklas. Kauno Medicinos instituto šių metų laidoje: 264 vaikinai ir merginos, baigę gydomąjį fakultetą, 57 stomatologai, 52 farmacininkai. O kur dar kone šimtas medicinos fakulteto absolventų Vilniaus universitete. Taigi, sulaukėme gražaus pulko jaunųjų medicinos darbuotojų, kurie pasirvžę kovoti už Lietuvos darbo žmonių sveikatą.

Vilniaus Pedagoginis institutas, šiemet taip pat švenčias savo gyvavimo dvidešimtpenkmetį, turi didžiuotis — išleido 24-ąją jaunųjų pedagogų laidą — 381 specialistą. O per visą minėtą laikotarpį paruošta daugiau kaip 10 tūkstančių švietimo darbuotojų.

Kauno Kūno kultūros institute šiemet irgi buvo didelė šventė. Jį paliko didžiausias absolventų būrys. Algirdui Kaupui buvo įteiktas 2000-sis diplomas.

Būtų galima dar daug papasakoti: ir apie Valstybinės konservatorijos, ir Dailės instituto (hitlerininkai jį taip pat buvo uždarę ir šiemet — 25-ri metai, kai jis atkurtas), ir daugelio kitų aukštųjų mokyklų absolventus.

Tačiau aukštosios mokyklos vėl telkia naujus studentų būrius, kurie pakeis išėjusius į gyvenimą. Iš viso šiemet į Lietuvos aukštąsias mokyklas bus priimta apie 12 tūkstančių jaunuolių. Didžiausias pirmakursių skaičius ateis į Kauno Politechnikos institutą — apie puspenkto tūkstančio. Ateis, kad po penkerių metų taptų gerais specialistais, tėvynės mokslo ir kultūros kūrėjais, garsintojais.

J. Kuckailis

Nafta vandeniui valyti

Nafta yra didžiausias vandenu teršėjas. tačiau pasirodė, kad nedidelius jos kiekius olandų mokslininkai pasiūlė užterštiems kietomis dalelėmis vandenims valyti. Jie sukūrė specialų seperatorių, kuriame pakibusios vandenyje dalelės tiesiogiai susijungia su nafta. Nafta apgaubia šias daleles, jas sukabina ir paverčia granulėmis, kurias vėliau lengva atskirti nuo vandens. Tokiu būdu iš vandens galima pašalinti 99.9 proc. suodžių, o gautąsias granules panaudoti kurui.

Šiuo metodu galima ir naftą pašalinti iš vandens. Tuo atveju į vandenį įmaišoma nedaug suodžių, kurie apvelka naftos lašelius ir sudaro granules, kurių viduje yra naftos.

Aukšto dažnumo srovės džiovina grūdus

Texaso valstijoje sukurtas naujas metodas pašariniams grūdams džiovinti. Grūdai supilami ant vibratoriaus ir švitinami infraraudonaisiais spinduliais. Spinduliavimas laisvai prasiskverbia pro visą grūdų sluoksnį, ir grūdų vidus momentaliai įkaista. Tuo pačiu metu yra paleidžiama aukšto dažnumo elektros srovė.

Džiovinant grūdus įprastais metodais, iš jų pašalina tik paprasta drėgmė, o naujuoju metodu — atskyla ir chemiškai susijungęs vanduo, esantis angliavandenių sudėtyje. Naujuoju metodu ne tik išdžiovinami grūdai, bet ir užmušami kenkėjai bei grybeliai. Taip apdorotus grūdus galvijai geriau virškina.

ŠYPSENOS

Apie Gandrus

Gandras — mūsų nacionalinis paukštis, bet jo profesija — nešioti vaikus sutuoktiniams— internacionalinė.

Gandro darbas romantiškas, bet ir pavojingas — ne visi jį sutinka išskėstomis rankomis.

Gandro išmintis: dažnas svečias su tom pačiom dovanom ilgainiui nusibosta!

Gandru pasikliauk, bet ir pats nesnausk.

J. Laurinavičius

Ant slenksčio

Ją ilgai ant slekščio jis bučiavo:
"Tu brangiausia, būsiu vien tik tavo!"
Stropiai burną konjaku praplovė
Ir skubiai prie kito slenksčio šovė.

Nereikalingas

Vienas džentelmenas klausė seną damą:

— Ar Jūs nesigailite, kad neištekėjote.

— Ne, atsakė ji. — Aš turiu šunį, kuris urzgia; papūgą, kuri prisiekia; židinį, kuris dūmina ir katę, kuri visą naktį būna už durų. Tad kam man reikalingas vyras?

Išeitis

— Ar tu žinai, kad aš neturiu ką užsivilkti, — sako žmona vyrui.

— Tu juokauji, brangioji. Visos spintos pilnos tavo suknelių.

— Taip, bet mūsų kvartalo žmonės jas jau matė!

— Jeigu tik tiek, tai pakeiskime kvartalą...

MIAMI, FLA.

LLD 75 kuopos veikla

Liepos 23 d. LLD 75 kuopos susirinkimas buvo vidutinis. Perkūnėlio beldimai ir lietus jam pakenkė. Rugsėjo 14 dieną skiriame didžiam banketui ir koncertui. Tai jau bus antras metinis parengimas spaudos—"Laisvės", "Vilnies" ir "Liaudies balso" paramai.

Prie šio kilnaus darbo prisideda LSK, o aidiečiai organizuoja koncerto programą. Choras, solistai, duetai ir kiti pasirodys su skambiomis dainomis. Draugė Kancerienė bus banketo šeimininkė — tai ir pietūs bus geriausios rūšies. Bet talkos norime daugiau, kad spaudos parengimas būtų laimėtas su kaupu. Taipgi, spaudos rėmėjai gali prisidėti su auka arba dovanėle dėl "lucky number".

Lapkričio 20-ta — tai tradicinis LLD 75 kuopos bazaras. Šios datos jau reikia įrašyti į jūsų išėjimų sąrašą. Tai ve, šilta ar šalta, o mūs kuopa veikia.

Sekantis kuopos susirinkimas, pietūs ir kultūrinė programa įvyks rugpiūčio 27 dieną. LLD 75 kuopos susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio ketvirtame trečiadienyje.

Kuopos susirinkimai neribojami tik nariams — visi lietuviai kviečiami juose dalyvauti.

Štai trumpas pavyzdėlis kuopos mitingo: Vidudieny, kiek po 12 valandos — pietūs, apie antrą valandą ar anksčiau— kuopos trumpas susirinkimas, o po mitingo — seka kultūrinė programa. Kartais kalba, ar referatas apie kurį įžymų poetą, muziką. Dažnai suskamba daina, muzika. Tai visa atliekame mitingo dienoje. Kuopa turi kultūrinės veiklos komisiją, kuri savo posėdžiuose aptaria, apdiskusuoja kuopos veiklos problemas ir ateina į susirinkimą su konkrečiais pasiūlymais. Tuo būdu LLD kuopos susirinkimai ilgai netrunka, būna gyvesni.

Socialio klubo pastogėje

Visa mūsų veikla vyksta LSK pastogėje — salėje. Čia LLD kuopos mitingai ir kitos sueigos, čia Aido choras repetuoja. Kas sekmadienis LSK ruošia pietus. Ateina progos, kad pietų sueigos būna paspalvintos gimtadienių programėlėmis, "ilgiausių metų" linkėjimais. Prieš pereitą sekmadienį linkėjome ilgiausių metų Marie Koch gimtadieniui. Skambėjo daina ir gražūs linkėjimai. Marie Koch jau kelinti metai kas sekmadienis LSK salėje atlieka svečių priėmėjos pareigas. Ji mato svečius ir savus. Ji aktyviai dalyvauja Klubo susirinkimuose. Ji viena iš LSK organizatorių. Klubiečiai ir svečiai jai palinkėjo daug ilgiausių metų.

Pereitą sekmadienį grupė aidiečių atliko ceremoniją J. Birštono gimtadieniui. Muzikališką programėlę tinkamai pravedė Mae Gabrėnienė su būriu aidiečių. Prie to, savo rolę atlieka vynas, tortas ir kiti linkėjimai. Žinoma, dar būtų gražiau, kad gimtadienių minėjimai būtų kiek kultūriškesni. Sakysime, jubiliatai, kuriuos minime, priklauso organizacijose, atlieka ką nors visuomeniško. Tad labai vietoje jų gimtadienių ar kitokių sukakčių proga ir pasakyti ką nors apie jų nuopelnus visuomenėje. Prie to ir mūsų organizacijos turėtų prisidėti.

Mūsų moterys veikloje

Nemalonu žymėti, kad šiuo metu sueigose nematome A. Paukštienės. Tai vis ta nelaboji nesveikata sutrukdo. Linkime draugei Paukštienei sveikatos ir ilgiausių metų. Nesveikata ir amžius sumažino mūs moterų darbininkių, ypač virėjų skaičių. Kai kurioms tenka dirbti viršlaikius. Viena mūs Klubo moteris iš moterų — Marytė Paukštaitienė. Jau bus apie metai, kaip Marytė be pertraukos gaspadinauja karštoje LSK virtuvėje. Kad ir vasaros metu kas sekmadienis jai tenka maistu aprūpinti apie 100 žmonių. Nuo Marytės nesiskiria ir Juozukas. Tad ir be gimtadienio progos, sakome — **ilgiausių metų Paukštaičiams!**

O visgi dar yra pas mus veiklių moterų. Draugė Kancerienė atlieka LLD kuopos iždininko pareigas. Jau kelinti metai ji gamina kuopos susirinkimams pietus. Kultūriniai ir politiniai ji apsišvietus moteris. Taip ir M. Valilionienė. Ji, galima sakyti, jau "amžina" LSK raštininkė. Valilionienė veikli LLD kuopos kultūrinėje komisijoje, ji nuolatinė "Laisvės" vajininkė. Klube daug darbo įdeda B. Zavis. Jos kepti tortai (pyragai) pasirodo kas sekmadieniais. Barbara gabi prie biznio, greita su skaitlinėmis.

Bet yra ir daugiau moterų, kurių specifikos nežinau. Dažnai matau jas pietų aptarnavimo darbe — Daugirdienę, Aimontienę, Johns, Urba, Stankaitienę, Gabrėnienę, Tamošiunienę ir kitas. Darbščius vyrus paliekame kitam rašiniui.

Ir apie Aido chorą

Trečioji LSK pastogėje organizacija, jau vėliau atėjusi į veiklą, yra Aido choras. Choras turi gerą mokytoją— B. Ramoškaitę. Birutė yra ne tik muzikos mokytoja, bet ir profesonali solistė—ją myli visi Amerikos lietuviai. Ji dirba savoje profesijoje. Chorui ji skiria šeštadienius, koncertuose gali dalyvauti sekmadieniais — jos laiką riboja darbas.

Susidaro problema, nes lietuviškas judėjimas Miamyje susidaro iš pensininkų. Mažesnės sueigos vyksta šiokiadieniais, dienos laiku. Choras juose negali dalyvauti be savo vadovės. Išeina, kad choras publikai gali pasirodyti tik savo koncertuose — sykį ar du į metus. Vadinasi, choras yra ir jo nėra.

Šią problemą svarsto kai kurie aidiečiai. Prieš metus iš aidiečių buvo susidariusi grupė, kuriai mandalinu gražiai akompanavo S. Zavis. Buvo gražu, nes kvartetas ar sikstetas galėjo dainuoti mažesnėse sueigose, bile kur ir bile laiku. Bet ta grupė suiro. Dabar kalbama apie jos atgaivinimą. Bėda, kad pati chorvedė negali, neturi laiko grupei vadovauti išeigose.

Šią problemą aidiečiai, manau, turės išrišti. Sakyčiau, kad ir sekamai: Dainavimo grupė mokosi bendrose choro repeticijose. Antra, tokiai grupei reikia surasti akompanistę ar akompanistą, kad jis estradoje tinkamai atliktų savo užduotį. Prie to, choro vadovybė turi ieškoti ir kitų vokalinės kultūros veiklos būdų. Choras yra visuomeninė meno kultūros organizacija, jos išsilaikymas priklauso nuo visuomenės. Choras turi duoti ką nors visuomenei.

Nauja partija Floridoje

Iš Taikos Centro mums praneša, kad Miami neatsilieka kovoje už taiką Vietname, prieš militarizavimą Amerikos miestų. Taikos Centro "Newsletter" raportuoja sąrašą 19 organizacijų, kurios pasisakė už veiklą prieš ABM.

Ypač Naujoji partija (New Party), kurios raštinė yra Miamyje, aktyviai veikia Taikos Centre. Naujoji partija plečia veiklą visoje Floridos valstijoje. Partija išleido ir išplatino 14 tūkstančių atsišaukimų "NO ABM." Žada dalyvauti ateinančiuose rinkimuose, ruošia veiklą prieš aukštas nuomas, už apvalymą vandenų ir miestų, už pašalinimą getų. Jos kalbėtojų sąraše yra ir Dr. B. Spocks. Jos veikla verta moralinės ir materialinės paramos.

V. Bovinas

KLAIDOS PATAISA

Liepos 18 d., 52-am numeryje "Laisvės" V. Bovino rašte "Šiurpūs įvykiai mūsų šalyje" įvyko nemaloni klaida.

Kur kalbama apie liaudies kylimą prieš imperializmą, pasakyta: JAV užsienio valstybių paramai išeikvojo 18 bilijonų dolerių, o turėjo būti **"118 bilijonų dolerių".**

Atsiprašome. **Redakcija**

Yucaipa, California

Puikiai pavyko kelionė į Lietuvą

Mūsų gera draugė ir visuomeninių reikalų remėja Antonett Russ iš Laguna Beach, Calif., iš ankstyvo pavasario pradėjo rengtis į kelionę aplankyti Lietuvą. Jos vyriausias buvo tikslas aplankyti Šiaulius, Radviliškį, Kauną, Vilnių ir visus savo artimus: brolį, sesutes ir eilę kitų.

Tuo laikotarpiu prieš išvažiavimą mirė jos mylimas vyras Juozas. Tas jai uždavė didelį smūgį — buvo labai sujaudinta, net abejojo, ar ji pajėgs atlikti tokią ilgą kelionę su svyruojančia sveikata. Pagaliaus sukaupė savo jėgas, padėjo visas abejones į šalį ir išvyko bendrai su drg. Karosiene, Tilda Kingiene ir V. Sutkiene. Birželio 4 dieną mes ją išlydėjome į San Francisco, o vėliau, susitikusi ten savo drauges, išvyko į New-Yorką skristi milžinišku lėktuvu į Paryžių, Varšuvą, Maskvą ir pagaliau į Vilnių.

Štai ką ji pasakoja iš savo viešnagės:

Pirma, kuomet rengiaus į kelionę ir kol pasiekiau Lietuvos sostinę Vilnių, nebuvo progos pamąstyti, koks dabartinis Lietuvos žmonių gyvenimas ir kaip atrodo dabartiniai miestai ir miesteliai, kuriuos palikau prieš keletą desėtkų metų. Aš pamačiau tuos milžiniškus mūrinius namus, viešbučius, milžiniškas krautuves, pilnas visokių dalykų, plačias ir švarias gatves. O žmonių draugiškumas! Ne tik giminės maloniai mus sutiko, bet teko svečiuotis ir gerai susipažinti su Lietuvos pareigūnais, drg. Sniečku ir jo žmona, taipgi su Justu Paleckiu ir jo žmona, buvau užkviesta pietauti pas minėtas šeimas. Jų draugiškumas neapsakomai malonus. Tas man sudarė didelį malonumą ir džiaugsmą, kad mus taip puikiai priėmė ir vaišino, kaip kad būčiau kokia diplomatė.

Nuvykus į Lietuvą buvau pasibrėžus matyti miestų ir giminių, bet kuomet kur nuvykau, visur mus laukė su dideliu pasiruošimu ir puikiai paruoštais stalais. Ten valandos tirpo, kaip sniegas ant saulėto lauko. Kadangi mano apylinkėje artimiausi buvo Šiauliai, Radviliškis ir daugiau netolimų kolonijų, tad ten man buvo puikiausia viešnagė. Patikau savo brolį Joną Markuną, sesutę ir jos šeimą, labai puiki jos dukrelė Dalytė. Šeimos puikiai išmokslintos ir visi turi pažangius darbus. O jau kalbėti turi turėti didelį pasiryžimą, nes nespėji vienam atsakyti klausimą apie Amerikos žmonių gyvenimą, tai kitas stato klausimą ir taip kalbos nesibaigė.

Amerikos žmonės žingeidauja, kaip dabar atrodo Lietuvos miestai ir miesteliai, bei kolektyviniai ūkiai. Po ūkius neteko lankytis, tik pro šalį teko važiuoti ir matyti, kaip viskas atrodo. Puikiai žaliuojanti laukai, ūžia ūkių traktoriai, dirbamos mašinos ir sunkvežimiai. Ūkių darbininkai labai džiaugiasi darbo sąlygomis ir gyvenimu. Plačiau patirti nebuvo progos, nes laikas apribotas, teko pabūti miestuose po dvi ar tris dienas ir vėl kitur norisi važiuoti ir matyti.

Kaunas ir Vilnius man darė labai didelį įspūdį. Milžiniški mūrai ir puikios ir švarios gatvės. Šiaulių miestas ne tik atremontuotas po karo, bet jeigu nebūčiau gyvenus pirm mano išvykimo į Ameriką, tai aš tikrai nebūčiau pažinusi Šiaulių miesto. Tokia puikia architektūra ir namų išvaizda, kad nerandu žodžių, su kuriais galėčiau viską apsakyti. Kada patekau į Šiaulius ir Radviliškį, pajutau lyg aš būčiau kokioje romantiškoje saloje. Visur švara, žmonės labai draugiški, gražiai apsirengę ir transportacija geresnė 50%, negu mes čia turime Amerikoje. Maskvoje ir Leningrade taipgi labai patraukliu vaizdas po gatves ir parkus pasidairyti.

Daug skaičiau knygų ir laikraščių apie Lietuvos dabartinį gyvenimą ir atremontavimą, bet kiekvienam patarčiau važiuoti į Lietuvą ir savo akimis pamatyti, kokia milžiniška pakaita jaunime, mandagume, mokslo įstaigose, miesto architektūroje: krautuvių, viešbučių, apartmentinių namų, universalių krautuvių, dailės - muzikos ir dainų grožio. Vietoje praleisti vakacijas kur Los Vegas, ar šiaip tarpe svetimų, tai aš labai džiaugiuosi pamačius Lietuvą, savo gimines ir gavau tokį jausmą, ir ispūdį su šiuo apsilankymu, kad brangiau už kokį turtą.

J. K. Alvinas

St. Petersburg, Fla.

Iš draugės pagerbimo pokylio

Žmonės išgirdę ruošiamą pokilį pagerbimui Margaret Klishius jos septyniasdešimto gimtadienio sukakčiai atžymėti gausiai užpildė Laiškanešių salę. Jubiliantės giminės nepatingėjo pribūti iš So. Plainfield, Cherry Hill ir Cranford, N. J., ir Philadelphia, Pa. Kiti atostogaudami užkliuvo iš kitų tolimų vietovių.

Suruošimui šio gražaus pokylio daug kas turėjo sunkiai padirbėti, ypatingai P. Blaškienė, H.Sholiunienė, S. Vinikaitienė, jom gelbėjo M. Račkauskienė ir kitos. Vyrams irgi atsakomingo darbo buvo. Tačiau visų dirbusių suminėti vardus neįmanoma, keletas nebūdami komisijoj darbavosi.

Dainos mylėtojų choro mokytoja Adelė Pakalniškienė prirengė gražią dainų programą ir lakštus su dainomis atspausdino. Jinai dalį programos angliškai pravedė, kitą — nuolatinis pirmininkautojas lietuviškai.

Daug dainininkų leidžia atostogas po plačią šalį, tad nelengva jiems buvo dainuoti. Dėja, viešnia Gertruda Račkauskienė iš Waterburio, čion su savo vyru Leonu atostogaudami, prigelbėjo sudainuodama porą dainelių ir solo. Meno programa neilga buvo, bet maloni.

Jubiliatę sveikino Helen Bružas (ji ir stalus papuošė) J. P. Stančikas, kaipo "Vilnies" korespondentas, J. Yuknis ir A. Pakalniškienė. Patiekalų ruošėjos — šeimininkės buvo nuvargusios, tai už jas patsai pirmininkas priminė, ką jos nuo save norėjo išsitarti. Apie Margaret Klishius galima buvo daug kas pasakyti. Ši moteris ilgametė LLD 45 kuopos narė, nuolatinė pramogose darbuotoja, jinai įsiliejus ir į Dainos mylėtojų chorą. Mitinguose šios draugės rinkti į komisijas nereikia, ją kada reikalas pakviečia ir ji atlieka kas jai galima.

Šis pokylis taipat pravestas sulyg jos planavimo. Ji net gausiai pinigiškai prisidėjo prie kuopos komisijos, kad pramoga atneštų gražaus pelno dėl pažangiosios spaudos. Jinai ir dainininkams dovanojo po įžangos bilietą. Margareta atliko taip, kaip dar niekas nėra taip padaręs. Kuopos valdyba, pramogų komisija, Dainos mylėtojai ir visi kiti už jos gražią dovaną taria didelį ačiū ir linki jai, kad sulauktų daug linksmų gimtadienių tvirtoje sveikatoje.

Nebežinau, keli jubiliatės artimieji matys čion suminėtus vardus, bet verta paminėti. Margaret Klishius duktė ir žentas Beatrice ir Daniel Martin, anūkas Gregory ir jo žmona Darlene su duktėm Kimberley ir Kristy, anūkas Wayne, anūko draugas George Boynton, sesuo Mary Gillespie. Šie iš New Jersey valstijos. Brolienė Violet Gatavecki iš Philapelphia, Pa. Beje draugė Lillian Novak-Sherelienė ir iš N. J.

Kiti svečiai, Leonas ir Gertrud Račkauskai ir Marijona Ulinskienė iš Waterbury, Conn. Jie apsistojo pas Leono tėvus Dunedin miestelyje. Ignas Urbonas ir Palionija Bečienė iš Miami, šie dažnai į mūs pramogas atsilanko. Petronėlė Lukas iš L. I. N. Y. Juozas ir Marytė Mazoniai iš Maspeth, N. Y. Pranas ir Ona Juškai iš Cleveland, Ohio, sustojo pas Onos sesutę A. Kelly. Šiedu jau planuoja neužilgo apsigyventi šiame mieste, Valery Kunitsky iš Paterson, N. J. Antaneta Paškauskienė iš Chicagos, Anton Stopes iš New Port Richey.

Iš pirmininko išgirsta, kad neseniai grįžo iš ligoninės Ona Rubienė. Jos sveikata nekokia nuo seniai, ligoninėje ir ne ką jai pagelbėjo. Dainos mylėtojų choro nariai Charlet ir Roy Rukai nuvyko pas žmonos seserį į Pittsburgh, Pa. Roy ten susirgo buvo paduotas į ligoninę, veikiausiai išleistas iš ligoninės, bet persilpnas grįžti namo i Clearwater. Jonas Rovarta su žmona išvykę pas vaikus į Čikagą irgi susirgo. Yra ir daugiau negaluojančių. Nuo kiek laiko pramogose nesimatė Agnes Pike, abiejų J. ir M. Judžentų ir J. ir P. Semėnų. Šiomis dienomis pramogose patarnautoja Jacky White, gavus žinią, kad jos sesutė sunkios ligos labai kankinama ligoninėje, išskrido į Čikagą. Dainos mylėtojų choro narys Povilas Pučkorius jau du mėnesiai kai atostogauja. Visi jo laukia. Viktoras ir Millie Repečkai svečiuojasi Worcester, Mass.

Pokylyje išklausius visus pranešimus, dainavimą, bei sveikinimus, tarė žodį pati jubiliatė Margaret Klishius. Jinai ne tik dėkojo komisijai, savo artimiems ir visai publikai už sudarymą šaunaus pokylio jos gimtadienio proga. Ji džiaugiasi sulaukusi to amžiaus tvirtoje sveikatoje. Jos troškimas, kad visi būtų tvirti ir darbuotusi kiekvienas dėl šios kuopos labo.

Vikutis

Montello, Mass.

Tarptautinis metinis piknikas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 10, Sharon, Mass. Pradžia 12 val.

Važiuojant iš Brocktono reikia imti 27 kelią, važiuoti per Stoughtoną. Privažiavus Sharon Square sukti po dešinei į Pond St. ir iš ten viena mylia iki Rotary, ten netoli pikniko vieta — Lew and Bobbie Johnson raudonas namas, 66 Morse St., Sharon, Mass.

-:-

Mūsų ligoniai

Marijona Patsus yra Brockton Hospital. Jos sveikata eina geryn, gal nereikės operacijos. Mano už keleto dienų būti namie.

Frank Kaulakis pabuvo keletą savaičių Brockton ligoninėj. Gavo keletą trytmentų. Jau parvežtas namo.

Abudu "Laisvės" skaitytojai, pažangios spaudos rėmėjai.

Senas montellietis Adolfas Ykasala turėjo operaciją, kuri gerai pavyko. Mano už savaitės laiko parvažiuoti namo.

Linkiu ligoniams laimingai pasveikti.

George Shimaitis

Amatininkai, pajieškodami darbų, praneškite per Laisvę ir gausite pasiūlymų. Kaina už paskelbimą žema.

Elizabeth, N. J.

Birželio 28 d. mudu šventėme mūsų 50-mečio vedybines sukaktuves. Buvo suruošta puota Parlin, N. J., mūsų dviejų dukrų, žento, anūkų ir proanūkių.

Pobūvis įvyko atvirame ore, kur buvo skanių valgių ir gėrimų, o tai prisidėjo prie padarymo linksmesnio susibūrimo. Atvyko daug giminių, draugų, kaimynų.

Dėkojame visiems už dovanas, už sveikinimus.

Mūsų planai buvo šią šventę praleisti Lietuvoje, bet kadangi sveikata nekokia, planai neįvykdyti. Mortos sveikata (turėjo "stroką") mums sulaikė planus.

Čia įdedame čekį $25 "Laisvės" fondui nuo mūs abiejų.

Morta ir Domininkas Burkauskai

Bridgeport, Conn.

Spaudos naudai pietūs Waterbury, manau, vidutiniškai pavyko. Nors oras nebuvo palankus, lauke po medžiais Vaitonių rezidencijije lynojo, žolė šlapia, stalai ir sėdynės drėgni, bet drąsuoliai "Laisvės" simpatikai skaitlingai atsilankė, o vietiniai buvo prisirengę svečius gražiai priimti. Na, ir darbavosi, kad tinkamai dalyvius aptarnauti, už ką dalyviai turėtų būti dėkingi—kad visko parūpino užtenkamai.

O svečių iš New Haveno, Stamfordo, Bridgeporto, net iš Bostono ir New Yorko apylinkės pribuvo. Žinoma, daugiausia buvo vietinių.

A. Bimba pasakė dienos klausimu kalbą. Na, ir kai kas įteikė "Laisvei" dovanų.

Smagu buvo susitikti su senais pažįstamais ir įsigyti naujų pažinčių. Tai eis spaudai į naudą, o mums pensininkams į sveikatą.

Mirtis

Liepos 20 dienos paryčiu, besitriušiant stuboj, nuo "stroke" mirė Ona Besąsparienė. O prieš 27 metus lietuvių piknike Lakewood parke mirė jos vyras Kazys Besąsparis, taipgi ūmai.

Po vyro mirties Besąsparienė pati tvarkė vyro paliktą valgomųjų daiktų krautuvę. Savo draugiškumu ir prielankumu ji užsitarnavo simpatiją savo kostumerių. Todėl ir šermenys buvo didelės ir iškilmingos. Palaidota su bažnytinėmis apeigomis.

Liūdesyj liko sesuo Teresė Varkalienė ir jos vyras Adomas, brolis Juozas su šeima ir daug kitų giminių ir draugų.

Nuoširdi užuojauta artimiesiems.

J. J. Mockaitis

Philadelphia, Pa.

LLD 10 kuopos susirinkimas įvyks rugpiūčio - August 9 d., 2-rą valandą popietų, toje pačioje salėje. Visi nariai kviečiami į šį vidurvasario svarbų susirinkimą, nes turime aptarti bėgančius mūsų organizacijos reikalus. Įvertinkime mūsų organizacijos poreikius aukščiau savo maž-verčių asmeninių poreikių, kurie galima palikti kitai dienai.

Valdyba

DAR APIE ŽYGĮ Į MĖNULĮ

Džiaugsmu parodo pavydumą

Amerikos didžiuma eilinių žmonių džiaugiasi, kad Amerikai pirmutinei pasisekė nuskristi į Mėnulį. Tai labai natūralus dalykas. Jei taip nebūtų, tai būtų buvęs labai prastas dalykas. Amerikiečiai myli savo šalį ir myli tą gerą, ką jų šalis atsiekia.

Bet yra pas mus tokių, kurie neapkenčia kitų šalių žmonių, arba pačios kitų šalies. Gavę progą pasididžiuoti savo šalimi, jie tuoj prikiša anai šaliai, kuri jiems nepatinka, kad, va, tai ne jums atsiekti tokį dalyką. Jūsų socialistinė santvarka negera, o mūsų kapitalistinė geriausia.

Taip pasielgė Harry Schwartz, vienas "N. Y. Times" redaktorių liepos 27 dieną.

Klaidingi pranašai

Mr. Schwartz labai panašus jausmais ir neapykanta socialistinėms šalims ir socialistinei santvarkai būvusiam Amerikos lietuviškų menševikų vadui Pijušui Grigaičiui. Antrojo pasaulinio karo pradžioje, kol Amerika nebuvo tapus Tarybų Sąjungos sąjungininkė, Mr. Schwartz vis taip pranašavo, svietui, kad dar reikia Hitlerio "legijonams" tik poros žingsnių pirmyn, ir socializmo nebebus pasaulyje, nebebus ir pačios Tarybų Sąjungos. Ponas Grigaitis irgi sakydavo tą patį, kad tik už dviejų-trijų dienų Hitlerio "legijonai" pavers bolševikus į dulkes.

Abiejų šių vyrų pranašystės nuėjo niekais tada, taip veikiausia nueis niekais ir dabar, kad kapitalistinė santvarka esanti geresnė už socialistinę santvarką tik todėl, kad amerikiečiams pasisekė pirmiesiems įžengti į Mėnulį. Tiesa, ir Pijušo Grigaičio įpėdiniai svietui sakė po amerikiečių nusileidimo ant Mėnulio, kad Tarybų Sąjungos mokslas turi tik "molines kojas." Bet socialistinis mokslas nenukentės nei kiek nuo to.

Kodėl taip įvyko?

Nejučiomis Mr. Schwartz ima ir išduoda tą dalyką, kad ne todėl Tarybų Sąjunga nepasiekė pirmutinė Mėnulio, kad socialistinė santvarka prastesnė už kapitalistinę, arba kad ji turėtų "molines kojas," pagal menševikų filosofiją, ale todėl, kad Tarybų Sąjunga rūpinosi pirmiausia savo šalies žemiškais reikalais, o dangiškus kūnus paliko ateičiai rūpintis. Amerika to nedarė. Ji darė viską kitą, kad tik sumuštų "rusus" lenktynėse į Mėnulį. Pats Mr. Schwartz sako:

"Maskva vis tiek pirmoji pasiuntė satelitą aplink žemės kamuolį 1957 metais; pirmoji nuleido raketą ant Mėnulio ir pirmoji pasiuntė satelitą aplink Mėnulį nufotografuoti jo mums nematomąją pusę. Abu žygiai atlikti 1959 metais. Pirmoji ji pasiuntė žmogų aplink žemės kamuolį 1962 metais. Ji pirmoji pasiuntė sykį du, o paskiau tris vyrus keliauti aplink žemės kamuolį, 1962 ir 1964 metais. Pagalios, rusai kosmonautai pirmieji vaikštinėjo erdvėje 1965 m.

"Bet naujieji vadai, Sovietų Komunistų partijos vadas Leonid Brežnev ir premjeras Aleksei N. Kosyginas turėjo kitokias mintis. Premjeras Kosyginas tikrai pareiškė pakaitas pirmavimui. Už kelių dienų po Mr. Chruščiovo pasitraukimo, jis sakė: 'Keliaudami po erdvę, mes nenorime pamiršti žemiškų reikalų, didelių reikalų ant žemės — budavojimo naujų miestų ir fabrikų, gerų namų gyvenimui, mokyklų, ligoninių, kelių..."

Pats prieš save

Taigi pats Mr. Schwartz sukerta savo pavydo argumentus. Jis pats sako, kad ne todėl Tarybų Sąjunga nepasiekė pirmoji Mėnulio, po tiek pirmaujančių žygių, kad socialistinė santvarka būtų prastesnė už kapitalistinę, arba kad socialistinio mokslo "molinės kojos," ale todėl, kad socialistinei santvarkai rūpi savo šalies žmonių gyvenimas pirmiausia, o mokslinės svajonės jiems gali laukti savo eilės. Prie kapitalistinės santvarkos taip nėra, nežiūrint to fakto, kad vien tik New Yorke čielas milijonas žmonių gyvena iš mizernos pašalpos. Namų savininkai ir reikmenų pirkėjai vis apkraunami didesniais mokesčiais, kad tuos bedarbius išmaitintų.

Socialistinės santvarkos šalyse niekas sveikas ir darbingas negyvena iš pašalpos — visi turi darbus ir gyvena iš savo uždarbio.

Dar vienas pavyzdys

Negalime praleisti nepriminę dar vieną "mažniekį," primenant Mr. Schwartzui, kad jis niekus kalba, sakydamas, būk kapitalistinė santvarka esanti geresnė tik todėl, kad Amerika pirmoji pasiekė Mėnulį.

Jei kapitalistinė santvarka būtų geresnė, tai Amerika būtų reisavus į Mėnulį ne prieš Tarybų Sąjungą, ale prieš vieną iš sekančiųjų kapitalistinių šalių — prieš Prancūziją, prieš Vakarų Vokietiją, prieš Angliją. Juk tos kapitalistinės šalys, įskaitant ir Ameriką, pirmavo per keturis šimtus metų visame kame kultūroje. Per tuos šimtmečius tos kapitalistinės šalys išvystė tokius mokslus kaip chemiją, metalurgiją, fiziką, matematiką, architektūrą—išvystė milžiniškas industrijas. Padarė didžiausią pažangą agrikultūroje.

O ką turėjo ir ką gavo per tuos pačius šimtmečius Rusijos imperijos žmonės po carų feodaline ir kapitalistine santvarka? Gi nieko. Jie buvo laikomi moksliniai akli. Prancūzai jiems išvedė pirmuosius geležinkelius, vokiečiai išvystė jiems kiek chemijos mokslo ir davė kiek industrijos, anglai išvystė jiems laivininkystę, kokią jie turėjo pirma 1917 metų.

Bet 1917 metais pabudo Rusijos žmonės ir sunaikino savo carų kapitalistinę santvarką, kaip kolonistai išnaikino Anglijos karaliavimą Amerikoje 1776 metais. Nauja gadynė prasidėjo Rusijos carų imperijos ribose, kai ten įsisteigė socialistinė santvarka.

Dideli pasiekimai

Ir va kas atsitiko. Ką kapitalistinės santvarkos atsiekė moksle per 400 metų, tai Tarybų Sąjungoje socialistinė santvarka atsiekė tą patį ir daugiau per mažiau negu 50 metų!

Tai tu dabar imk ir turėk drąsą argumentuoti, kad kapitalistinė santvarka geresnė tik todėl, kad Amerika pirmoji pavaikščiojo Mėnulyje.

A. Gilman

CLEVELAND, OHIO

Mirė

Jurgis Žebrys-Žebrauskas

ir

Martinas Kazen

Reiškiame gilią užuojautą judviejų šeimų nariams, giminėms ir artimiesiems.

W. Dubendris
Geo. Gendrėnas
J. Gendrėnienė
D. Lesnik
S. Kairys
J. O. Rubai
Mr. ir Mrs. Švedai
A. Pakalniškienė
A. P. Lukai
V. J. Valley
D. Litvaitis
J. Ragauskas
A. Vegela
Ieva Jesky
N. Leningienė
P. Mikaliūnas
A. Kelly
K. Puišis
F. Skleris
F. Mockapetris
J. Vinikaitis
M. Petronienė
J. Andrikas

— St. Petersburg, Fla. —

Prancūzų komunistai siūlo reformoms bilių

Paryžius. — Prancūzijos Kompartija reikalauja, kad valdžios kontrolėje radijas ir televizija būtų reformuoti. To paties reikalauja ir darbo unijos.

Dabar valdžios kontroliuojama televizija naudojama prieš darbo žmones. Komunistai parlamento deputatai siūlo reformoms pravesti bilių.

Bartkaus patobulinimai

Mažeikiai.—Toks jau žmogus Salomėjos Nėries kolūkio mechanikų dirbtuvių vedėjas S. Bartkus: negali nurimti be racionalizacinių ieškojimų.

Štai ir šiemet jis nemaža pasidarbavo, kad palengvintų mechanizatorių bei remontininkų darbą, prailgintų technikos tarnavimo laiką.

Šiais metais įdiegti S. Bartkaus racionalizacinių siūlymai leis kolūkiui sutaupyti 3,000 rublių.

Bukarestas.— Rumunijos prezidentas N. Ceausescu, kalbėdamas Komunistų Partijos 10-tame Kongrese, pasmerkė Jungtinių Valstijų imperialistinę politiką.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

MAINTENANCE. General maintenance handyman for new car dealership. Steady work and all company benefits. See Mr. Farrell. E. F. MOORE, INC. Chevrolet-Oldsmobile. 2nd & Fayette, Conshohocken, Pa. 828-5027. (58-59)

MECHANICS

3 Diesel and gas mechanics needed for large truck Co.

Good salary. Excellent benefits.

Call 201-623-6442.

Mr. Al Colosi.

(58-61)

MECHANIC. Experienced mechanic wanted. Import or Domestic exp. Work in small congenial Shop, top pay plan for top man. All replies in strict confidence. Contact Pete Billey. 273-4800. CAHILL COFFEY INC., Summit, N. J. (58-64)

MAINTENANCE SUPERVISOR. Knowledge of machine repair, electricity refrigeration, planning, and scheduling. At least 3 yrs. exp. in supervision. Top salary plus company benefits. Contact D. Georgalas. BLAZER CORPORATION, 400 Paterson Plank Rd. East Rutherford, N. J. 933-1111. (58-61)

TRUCK MECHANIC

Must have experience on both gas and diesel trucks and tractors; good fringe benefits. 354-3529. Mr. Jack Kelleher, Elizabeth, N. J. (58-67)

Attention!

Must Be Experienced

MACHINISTS—MACHINE OPERATORS

FITTERS AND ASSEMBLERS

GENERAL HELPERS—

STEADY WORK

For right people to work in manufacturing Bakers Equipment Factory. All Company benefits, Blue Cross, Blue Shield, Major Medical Plan.

Please apply—

LATENDORF CONVEYING CORP.

221 South 31st St., Kenilworth, N.J.

Phone: New Jersey (201) 241-2332

New York (212) 732-4062.

(58-60)

SMAMPOO GIRL

Part time. Excellent working conditions.

Valley Forge Area.

687-1792.

(58-63)

NURSES AIDES

Mature women to work with severely handicapped children. All shifts available. Own transportation.

Call 788-2515

(58-64)

KEYPUNCH OPERATORS

Experienced. National company. Excellent benefits.

Call Mr. Stodart,

609-989-8300

An Equal Opportunity Employer

(5-64)

CREDIT DEPARTMENT. We are looking for a personable woman to fill important void in our credit department, to check credit ratings of our customers. Must be familiar with D & B reports. National ladies' undergarment factory, Londen, N. J. Call Mr. Weintraub, 201-925-9400. (58-64)

REAL ESTATE

For Sale: SOMERSET COUNTY. For the gentleman Farmer. 100 yr. old frame Victorian home on 25 acres of beautiful rolling land with older shade trees. This home offers large entrance foyer with powder rm, 14x20 dining rm., 15x24 liv. rm., 15x25 study, util. rm., mod. kitchen and porch, 2nd flr., 5 bdrms, 4 rm apt attached to main hse, out-bldgs incl. stable with 5 stalls; barn with hay loft and 2 story 4-car gar. Tuschak Agency, Realtors, 15 W. Main St., Somerville, N. J. 201-722-5353. (54-59)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

OFFICE TRAINEE

HS grad.. Must be exp. Typing, general office procedures. Excellent Co. benefits, including vac., Blue Cross & profit-sharing. Salary open. Call RE 9-3929. (56-62)

COOK'S HELPER, permanent position, good working conditions, experience helpful but not necessary, immediate placement. Call 543-7171 for interview. Schiff Scout Reservation, Mendham, N. J. (56-59)

STATIONARY Engineer. Operate and maintain high pressure oil fed boilers and mechanical eqmt. Air compressor etc. Knowl. air-conditioning helpful. Union scale. A license reg'd. Call Personnel Dept. 223-8900. Joseph H. Cohen & Sons. Broad & Lehigh, Phila. (58-60)

OPERATOR

For flat work ironer.

Lansdale Plant

Union rates.

855-8021

(58-60)

KEYPUNCH OPERATORS

We want progressive thinking experienced keypunch operators to grow with us in developing a new concept of data processing service. Liberal benefits. C c office. 2nd shift. This is —

KARDON

Join us. Call 561-4650. Ext. 22. (56-58)

NURSES, Registered, full time RN'S needed for additional staffing on 4-12 shift, in extended care facility in Bryn Mawr. Pay above scale. Good fringe benefits, outstanding working conditions. Call Mrs. Cranston, LA 5-8300, 10 Am—3 PM. weekdays. (56-64)

SECRETARY. For new modern Nursing Home. Must be an excellent typist and able to take shorthand. Excellent salary. Call 201-861-4040 Monday thru' Friday 9 AM to 4 PM. Ask for Administrator. North Bergen, N. J. (56-59)

HAIRDRESSER. All around operator. Salary plus commission. Pleasant working conditions.

609-663-3926.

(56-62)

KITCHEN HELP. WAITRESS.

Experienced.

Part time. Bridgeport. Call 272-9061.

(56-59)

FLORIST. Designer. Please apply only if exp., honest and alert for advancement in design and management. Good oppt. for person thinking of future. For appt. phone Jerry Geary Flower Shop, Baltimore, Md. 301-542-3838. (56-59)

DICTAPHONE OPERATOR. Interesting and challenging pos. for intelligent, conscientious and accurate typist, good sal. & Co. benefit program for appointment. Call Mr. May, Baltimore, Md. 301-727-6400. (56-60)

HOUSEKEEPER

One day a week.

Experience & local refs.

Must like children.

Downtown area. 269-8380.

(56-62)

LEGAL SECRETARIES, Typist. Do you want to work now? Call Today. 274-3700.

LINCOLN HALL CO.

245 Howard Bldg., Providence, R. I. (56-59)

HOUSEKEEPER: Sleep in. For physician's mother. Live in lovely section of Wallingford. Private room and bath. Salary excellent. Call mornings. TR 6-5595. (54-60)

CLERK-TYPIST. Electric typewriter, excellent skills. Excellent working conditions and fringe benefits. Access to C bus, Broad St. Subway & Reading RR. Call BA 6-3512 for appointment. (56-58)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

SIDING APPLICATORS. Steady work, with or without equipment.

SU 9-6377, bet. 9—5

(556-58)

UTILITY MAN. Exp. work 5 days week in Cafeteria.

Sal. $1.57 per hour to start.

Call CE 2-9700, Ext. 316,

31st & Master Sts.

(56-58)

COMPANION

To disabled male veteran.

Young man, very neat.

Call MA 6-2333.

(56-58)

JANITOR, driver. Daywork, NE area. Gen'l jan. duties. School bus driver.

Good pay. Benefits.

OR 7-1600.

(56-62)

WOODWORKER

Exp. in making sm. wood pts. for lamp trade.

JE 3-7646.

(56-62)

PURCHASING Agent's Assistant. Good typist. Excel. working conds., and fringe benefits. Access to "C" bus, Broad St. subway and Reading RR. Call BA 6-3512 for appt. (56-58)

BAKER

Full time, familiar with bread, rolls and donuts. Call mornings, ask for Mr. Amster. 201-846-1156. (56-61)

AUTO BODY & PAINT MAN. Full time, 5 day week, vacation, benefits, steady work. Levittown area. Call Mr. Davis. WI 5-7550 for appointment. Please mention this ad. (56-58)

PLUMBER, 1st class, journeyman, good wages, steady work. Wayne area. Jobbing and alteration shop. 8 AM—5 PM. MU 8-3366, after 6 PM 647-0827. (56-62)

S & S MECHANICS. Scores. K & D Quad Mechanics, exp. men for set-up Paper Box Factory. Good opportunity. Call between 9 & 4. ESSEX PAPER BOX CO., 281 Astor St., Newark, N. J. 201-248-1616. (56-60)

MAN FOR PRODUCTION and Manufacturing plant. Immediate opening. No experience necessary . We offer excellent pay, fringe benefits. All day work. Call MI 6-3800 for interview. CRC CHEMICALS, Dresher, Pa. (56-62)

WOODWORK

MACHINE HAND. FULL OR PART TIME.

BA 3-7207. Phila., Pa.

(56-62)

PIPEFITTER

Opening for journeyman with experience in industrial pipefitting dealing with hydraulics and steam. Excellent wage and benefit program. Call 247-8900 ext. 735 for interview.

DELCO-REMY DIVISION

General Motors Corparation, Jersey Ave., New Brunswick. Equal Opportunity Employer (56-58)

CABINET MAKER

Exp. necessary. Good wages.

Phone HO 5-5849.

(56-59)

OPERATORS (5) Trimmer also needed. Single needle, exp. only need apply. Guaranteed $2 per hour to start. Pleasant working conditions, paid vacation. M. & M. SPORTSWEAR CO., 915 S. 11th St. or call WA 3-7463, or eves. HO 3-9324. (56-58)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

NURSE—RN

Supervisor 3 to 11 PM shift, 5 day week. Modern bed infirmary. Excellent working conditions and benefits. Attractive salary. Presbyterian Home for Widows and Single Women. 58th and Greenway.

SA 4-2218. (49-58)

ELECTRICIANS. New residential work, Del. Co. $4.10 per hour. Time and half overtime, paid vac., paid holidays, year-end bonus, year round work. Berley Electric. 353-2880. (52-58)

MAINTENANCE MAN

Jack-of-all-trades. Plumbing, electric, carpentry. Needed immediately. Good pay. Steady employment. Diversified duties. PE 5-6401. (53-59)

MAINTENANCE. Mechanics, interesting positions. Should have good background in millworking, pipe fitting, rigging and welding. Must accept responsibility with minimum supervision. Rate commensurate with experience. Co. paid benefit program. Call for appt. 609-966-6353. Marshall Maintenance, 226 N. 38th St., Camden, N. J. (53-60)

MAN WANTED

For automobile reconditioning.

Good pay. Full time.

Call 215-348-3335.

(56-60)

AUTO MECHANIC. Tired of Front end, Muffler under carriage and Warranty work? Tune up only! Clean, comfortable shop.

Mr. Love. HA 4-5800. (56-62)

PORTER

General porter work.

For Hi-Rise Apt.

Hours: 10:30—7. Call MO 7-5160 for interview. (58-64)

LABORERS.

Skilled. Must have exp. for cement contractor.

Good pay. Must have transp.

757-5673.

(56-62)

MECHANIC, auto or truck, with experience to work on special equipment. Steady work. Excellent conditions.

SA 6-4712

(56-62)

MEN. Press operators, spot welders, also helpers for general factory work, sheet metal. Night shift 3:30—12.

METALSTAND CO.,

11200 Roosevelt Blvd., Phila., Pa. (56-62)

MECHANICS

1st and 2nd class. Truck experience helpful. Call Shop foreman at North Phila. location.

GL 5-7000 or South Phila. location.

HO 7-7800.

(56-59)

COOK

Good plain cooking

Excellent home, other help.

Sleep in or out. Permanent.

C. C. 561-5292

(54-60)

WAITRESS, for dining room and cocktail lounge, experienced.

CASTLE INN

Narberth, Pa. MO 4-9066.

call after 3 PM.

(56-58)

DRIVER. We now have an opening for a driver for wholesale linen supply route. This can be a lifetime position for a conscientious, reliable man, not afraid of hard work. All union benefits. W. Phila. area. BA 2-4550. (56-58)

EXPERIENCED SPRAYERS for kitchen cabinets. And Cabinet makers. Good salary. 201-363-3550 or 462-9014, Lakewood, N. J. (56-65)

Šiltas buvo susitikimas su kompozitor. P. Tamuliūnu

Kuomet 1965 metais aidiečių grupė su mokytoja M. Stensler viešėjo Lietuvoje ir ten dalyvavo Dainų Šventėje, jie gana artimai susipažino su kompozitoriumi Povilu Tamuliūnu, kuris šiuo metu vieši Jungtinėse Valstijose.

Šiomis dienomis jis apsistojo savaitei laiko New Yorke pas savo gimines, o Aido choras pasinaudojo ta proga ir pakvietė mieląjį svečią praleisti subatvakarį su aidiečiais.

Praėjusį šeštadienį, rugp. 2 d., aidiečiai surengė jam priėmimo vakarienę Laisvės salėje, kur jaukioje nuotaikoje susipažinome su širdingu ir draugišku svečiu iš Lietuvos — kompozitorium Povilu Tamuliūnu. Atvyko jis su žurnalistu A. Laurinčiuku ir dviem giminaičiais, pas kuriuos jis apsistojęs.

Skanią vakarienę pagamino Aido choro garbės narė Helen Siaurienė. Jai padėjo ir prie stalų patarnavo aidietės N. Buknienė ir N. Ventienė. Prie bilietų — N. Buknienė.

Po vakarienės buvo įdomi programėlė.

Įvados žodyje Aido choro pirm. J. Grybas priminė aidiečių apsilankymą Lietuvoje ir ten patirtą mūsų mielojo svečio šiltą prielankumą. Tolimesnę vakaro programą pravedė M. Stensler, pakviesdama Aido choro solistus N. Ventienę ir V. Bekerį padainuoti po porą dainelių. Nieko nedelsiant, mūsų sveičas prisėdo prie piano ir akompanavo mūsų dainininkams, o pabaigoje visi svečiai su publika susijungė į bendrą dainą. Kiekvieno veide matėsi maloni, šilta nuotaika.

Po dainų, buvo ir kalbų. Kalbėjo Aido choro sekr. J. Juška, LDLD sekr. I. Mizarienė, kuri tik savaitė atgal sugrįžo iš Lietuvos, ir "Laisvės" redaktorius A. Bimba. Žinoma, pakviestas buvo tarti žodį ir kompozitorius Povilas Tamuliūnas.

"Miela būti tarpe savųjų" pareiškė svečias. Jis prisiminė susitikimą su aidiečiais Lietuvoje, jis atjautė jų tėvynės ilgesį ir paguosdamas pabrėžė, kad aidiečių apsilankymo atgarsis skamba Lietuvoje iki šios dienos. Perduodamas linkėjimus nuo Lietuvos kompozitorių ir padėkodamas šeimininkams, pabaigoje užakcentavo:—"Daina ir muzika turi mus visus jungti. Mes gyvename vienu širdies plakimu. Pagrindinės kultūros šaknys giliai įleistos Lietuvoje ir jokia priešo ranka daugiau jų neišraus."

Po kalbos, jis įteikė dovanas nuo Lietuvos menininkų Aido choro mokytojai M. Stensler ir choro solistei N. Ventienei.

Kompozitorius supažindino mus ir su savo kūryba. Išklausėme ant magnetofono juostelės jo sukurtą kantatą "Gintaro Krantas." Kantatos temoje autorius paliečia svarbius tėvynės istorinius įvykius — Lietuvos priešų puolimus iš vakarų, nuo senų senovės laikų, — teutonų, kryžiuočių ir hitlerininkų žygius.

Gražius ir reikšmingus žodžius sudėjo klaipėdiškis poetas Petras Gintalas, kurie pradžioje kantatos taip skamba:

Ne vieną žemės krantą
plauna marios,
užvis branginame
savus krantus—
Tokių, kaip tėviškėj
kitur nerasim.
Mieliausia Tu, "Gimtoji
Baltija"... ir t. t.

Antroje kantatos dalyje išreiškiama tėvynės skausmo laikotarpiai, apie kuriuos taip pradedama:

Ir nuo amžių nieks
pasaulyj nežino tokių
plėšikiškų gaujų,
nusiaubusių veik
ištisą žemyną,...
ir t. t.

Pabaigoje, trečioje dalyje, tėvynės laimėjimas — girdisi džiaugsmo šūkiai:

Vėl laisvas visas
kraštas Lietuvos.
Nuo šiol ji amžiais
bus laisva... ir t. t.

Kompozitorius Povilas Tamuliūnas gimė 1919 metais Biržų apskrityje, Ungiškių kaime. Labai myli savo gimtuosius Biržus ir dažnai ten lankosi. 1949 metais jis baigė Kauno Konservatoriją, kur prie prof. A. Račiūno mokėsi kompozicijos. Taip pat eilę metų jis mokėsi pas prof. J. Gruodį.

Nuo 1953 iki 1960 metų jis ėjo Vilniaus Konservatorijos prorektoriaus pareigas. Šiandien jis yra Lietuvos Kompozitorių Sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas. Nusipelnęs meno veikėjas, docentas, koncertinės muzikos teorijos katedros vedėjas. Imponuojančios energijos muzikas, kupinas švelnumo ir jautrumo. Jo kūriniai — vokaliniam ir instrumentaliniam žanre. 1966 metais premijuotas už dainas: "Aš lauksiu prie Vilniaus" — žodžiai Pauliaus Širvio, ir "Daina apie Leniną."

Kompozitorius Povilas Tamuliūnas vedęs, jo žmona Aleksandra yra medicinos darbuotoja, nusipelniusi sveikatos apsaugos srityje veikėja. Juodu augina du sūnus. Vyresnysis sūnus Gintaras jau 20 metų ir siekiasi aukštesnio mokslo. antrasis — Marius, dar tik penkių metukų ir, anot tėvelio, — smėlio pilis stato. Atrodo, kad bus architektas...

Šiemet kompozitoriui Povilui Tamuliūnui sukako 50 metų. Ta proga Vilniuje buvo surengtas šaunus gimtadienio paminėjimas, ir, žinoma, buvo įvertinti jo kūrybiniai darbai. Tikiu, kad šios sukakties paminėjimas dar daugiau pagaivins kompozitoriaus kūrybinę ugnelę, ir susilauksime dar daug naujų jo kūrinių. Jis pasižadėjo sukurti ką nors atitinkamo ir mūsų Aido chorui.

Kompozitorius žada pabūti Amerikoje iki rugsėjo pradžios. Viešėjo Čikagoje pas vieną brolį, dabar išvažiavo į Binghamtoną pas kitą brolį. Linkime jam geriausių sėkmių ir dėkojame už atvežtą savo kūrybą — kantatą "Gintaro Krantas."

Kuo daugiau mus aplanko talentingieji Lietuvos menininkai, tuo maloniau. Lietuvoj atsiekta dideli kultūriniai laimėjimai, vyksta įvairios meninės šventės. Mes užsienyje gyvenantieji lietuviai turime džiaugtis tais atsiekimais ir pasisemti iš jų energijos saviems darbams.

H. Feiferienė

Prieškarinės manifestacijos ir demonstracija šį šeštadienį

Per visą šią savaitę New Yorko mieste eina prieškarinės manifestacijos. Pereitą sekmadienį daugelyje bažnyčių buvo skaitomi vardai amerikiečių, užmuštų Vietnamo kare. O šį šeštadienį, rugpiūčio 9-tą dieną, Manhattane, didžiajame Central Parke įvyks milžiniška prieš Vietnamo karą demonstracija.

Šias prieškarines manifestacijas ruošia Fifth Ave. Peace Committee, kuris susideda iš įvairių politinių pažiūrų ir įsitikinimų amerikiečių. Jos ruošiamos ryšium su dvidešimt penkerių metų sukaktimi nuo numetimo ant Japonijos miestų Hiroshimo ir Nagasaki atominės bombos.

Dedamos pastangos, kad šeštadienio demonstracija Central Parke būtų viena iš didžiausių šio didmiesčio istorijoje. Jos tikslas paveikti mūsų vyriausybę, kad ji baigtų Vietnamo karą.

New Yorko lietuviai raginami skaitlingai dalyvauti.

"Laisvės" Reikalais

Liepos 27 d., Vaitonių darže, Waterbury, Conn., dalyvavo ir keletas newyorkiečių. Antanas Bimba pridavė **97 dolerius.** Aukojo:

Mrs. A. Philipsie, Stamford, Conn. $10.00
L. Butkevičienė, Hartford, Conn. 10.00
Juozas Zajankauskas, Brooklyn, N. Y. 10.00
Alph. Švegžda, Bridgeport, Conn. 10.00
L. Žemaitienė, Hartford, Conn. 5.00
Ona Visockienė, Kensington, Conn. ... 5.00
J. J. Mockaitis, Bridgeport, Conn. 5.00
Albina Mikalaus, Ozone Park, N. Y. 5.00
J. Kunca, New Haven, Conn. 5.00
Mielamietis, Hartford, Conn. 5.00
J. M. Strižauskas, Bridgeport, Conn. 5.00
W Mikulėnas, New Hyde Park, N.Y. 5.00
Charles ir Anna Urbanai, Hudson, Mass. 5.00
Bronė Vaitkevičienė (Florida) 5.00
J. J. Ynamaitis, Waterbury Conn. ... 5.00
Juozas Skirka, Bridgeport, Conn. 2.00

Tame pačiame parengime (Waterbury, Conn.) per Jona Gryba gauta sekamai:

B. Marcinionis .. $6.00
Mary Ulozas 6.00
K. Danisevičius 5.00

Amelia ir **Vladas Juškevičiai** Stamford, Conn., aukoja **$60.** Atminčiai ir paverbimui Domininko Burbos 10 metu mirties sukakti, ir 5 metu mirties sukakti — Juzės Burbienės, Amilijos mieli tėvai.

Gerbiamieji! Prisiunčiu auką **$25,** prisiminime mano vyro Augusto Kazlausko, kuris mirė liepos 16 d., š. m. Su pagarba, **Mary Kazlauskienė,** Haverhill, Mass.

Mielas Antanai! Noriu pasigirt, kad rugp.-Aug. 11 d., mudu su Al atšvęsime 50 metų vedybų sukaktį, ir kad ta diena garbingai atžymėti prisiunčiame "Laisvei **$100.** Mes manome, kad tai bus geriausias atžymėjimas mudviejų vestuvių sukakties.

Žinote, drauge, kad J. Undžius ir Naudžius mudu "supiršo," o vestuvių vakarienę turėjome pas Lilijos sesutę Margaret Cowl. O mano sesutė, kuri jau mirus, Katrina Viltrakiūtė, atnešė puokštę raudonų rožių. Liūdna, kad tų artimų draugų mūsų tarpe nėra. Džiaugiamės, kad Margaret Cowl sveika. Pasveikinkite ją. Su pagarba, **Al** ir **Margaret Valilioniai (Walley),** Ft. Lauderdale, Fla.

Nuo kitų gauta sekamai:

Anne Yakstis, Richmond Hill, N. Y. $10.00
G. Danilevičienė, Brooklyn, N. Y. 10.00
Vera ir Valys Bunkai, Jamaica, N. Y. .. 10.00
A. Aimontienė, Hollywood, Fla. 3.00
J. Kraus, New York, N. Y. 1.00

Varde viso "Laisvės" kolektyvo — ILGIAUSIŲ METŲ Al ir Margaretai Valilioniams — sulaukite ir deimantinę sukaktį!

Ačiū visiems už jų paramą laikraščiui. Yra gražu, kuomet žmonės nepamiršta ir savo mylimo laikraščio, atžymėdami savo vedybų sukaktis, ar gimtadienius, ar savo mylimų šeimos narių mirties sukaktis.

Didelis, didelis ačiū už tai.

— Administracija

Kaltas Mėnulis

Jeigu jūs kartais be priežasties liūdite ar džiaugiatės, dėl to gali būti kaltas Mėnulis. Kai kurie mokslininkai mano, kad jis sukelia daugelį žmogaus emocijų — nuo "nepasitikėjimo savimi ir irzlumo" iki "entuziazmo ir linksmumo".

Mėnulio padėtis turi reikšmės kai kurių ligų eigai. Ilinojaus universitete nustatyta, kad tai gali nulemti būsimo kūdikio lyti. Jeigu apvaisinimas įvyksta 12 dienų prieš pilnatį arba 3 dienų po jos laikotarpiu, tai daugiau gimsta berniukų. Jeigu kitu metu — daugiau mergaičių.

Kriminalistai pažymi, kad pilnaties metu JAV ir Europoje pagausėja nusikaltimų, vien nusižudymų būna 50% daugiau. Niujorko gaisru priežastis tirianti valdyba pastebėjo, kad tuo metu net 100% pagausėjo padegimų. Žymią padegėjų dalį sudaro nepastovios psichikos žmonės.

Mokslininkai nustatė, kad paukščiai laisvėje gyvena trumpiau, negu nelaisvėje. Pavyzdžiui, laukinis gandras laisvėje išgyvena vidutiniškai 19 metų, o zoologijos sode — 30 metų.

Svečias iš Tarybų Sąjungos Tolimosios Šiaurės

Trečiadienį mus aplankė Vytautas Grupkaitis. Labai ačiū V. Kazlauskienei už jo pristatymą į mūsų įstaigą ir su juo supažindinimą.

Svečias iš labai toli, net iš Tarybų Sąjungos Tolimosios Šiaurės. Labai džiugu buvo su juo susipažinti ir pasikalbėti.

O jo istorija labai įdomi. Tai buvo sunkūs pokario laikai. 1948 metais jis buvo suimtas ir išsiųstas į Šiaurę (Sibirą), į Intos anglies kasyklas, kai jis buvo tik 18 metų jaunuolis-gimnazistas. Jis buvo kaltinamas draugavimu su buržuaziniais nacionalistais. Iš karto buvę gan sunku toli nuo gimtojo krašto. O, žinoma, darbas kasykloj irgi nelengvas. Bet jis nenusiminė ir rankų nenuleido. Dirbo ir neakivaizdiniu būdu mokėsi, ir per aštuonerius metus baigė net du technikumus. Dabar jis yra prižiūrėtojas, anglies nebekasa. Darbas geras ir gerai apmokamas.

Svečias vedęs, rodos, dziūkaitę, augina 11 metų dukrą ir 6 metų sūnų. Su dideliu ir teisingu pasididžiavimu jis mums parodė savo gražios šeimos nuotrauką. Rodos, porą kartų buvę nuvykę į Lietuvą, kurios pasiekimais jis labai didžiuojasi. Galvoja apie grįžimą į Lietuvą, bet iš pasikalbėjimo susidariau ispūdį, kad nėra linkes skubintis.

Rodė didžiulį gyvennamį, kuriame šeima turi gerą butą su visais moderniškais parankumais (šilima, šiltu vandeniu, virtuve, išeinamaja ir t.t.). O kaip su nuoma? Ogi tik 8 rubliai (o gal gerai nenugirdau, gal 10) per mėnesį!

Vytautas turi atsivežęs ir mums paliko keletą įdomių iš miesto Inta nuotraukų. Daug didžiulių, gražių, moderniškų pastatų. Su apylinke miestas turi apie 70,000 gyventojų. Tai grynai angliaksių miestas. Kitų pramonių kaip ir nėra. Anglis minkštoji.

V. Grupkaitis yra atvykęs pas savo brolį, Antrojo karo Anglijos armijos veteraną, medaliu apdovanotą už atsižymėjimą John Baker, kuris gyvena East New Yorke. Atvyko birželio 14 dieną ir žada dar čia keletą savaičių paviešėti. Sunku mums net tikėti, bet svečias sako, kad jis turi 108 dienų pilnai apmokamas atostogas. Gauna už jas 1,740 rublių!

Buvo labai malonu su šiuo dar jaunu, puikiai atrodančiu ir gerai nusiteikusiu suvalkiečiu susipažinti.

Neabejojame, kad šis susitikimas nėra paskutinis, kad dar teks susitikti prieš jam grįžtant į Intą pas šeimą.

Reporteris

Užrašykite "Laisvę" savo giminėms, gyvenantiems Lietuvoje. Prenumerata 12 dolerių.

Mieste pasidairius

Sanitacijos departmento darbininkų unijos prezidentas John J. DeLury turi protingą pasiūlymą. Jis reikalauja, kad miesto ir valstijos valdžios išdirbtų ir įvestų 200,000 valdžios tarnautojų medicininę apdraudą ("Hospital Insurance"). Pasirodo, kad šita darbininkų grupė tokios apdraudos dabar neturi.

Pirmadienį įvyko visoje eilėje Gerovės (Welfare) centrų demonstracijos. Kai kur buvo centrai demonstrantų okupuoti. Beveik visur policija demonstrantus jėga išvaikė. Daugiau kaip 80 žmonių suareštuota.

Didelėje daugumoje demonstrantai susidėjo iš moterų ir vaikų.

Dainininkas Frank Sinatra pasisakė už John Lindsay kandidatūrą į majorus. Už tai ant jo supyko reakcinė American Italian Defamation League ir jį pasmerkė. Organizacijos vadas Joseph Jordan pareiškė, kad Sinatra neturi teisės kalbėti itališkos kilmės piliečių vardu.

The Girl Scouts of America traukia teisman Personality Posters Manufacturing Co. ir reikalauja milijono dolerių atlyginimo. Mat, kompanija viename savo plakate pavaizduoja mergaitę skautę neščia. Tai laikoma piktu šios mergaičių organizacijos įžeidimu.

Brooklyno Flatbush apylinkėje nėra parko, bet yra milžiniškos Holy Cross kapinės. Pasiūlymas yra kapines paversti parku, kuriuo visi apylinkės žmonės galėtų naudotis. Jos užima 89 akrų plotą. Būtų puikus parkas.

Bet tokiam projektui griežtai priešinasi Brooklyno prezidentas Abe Stark. Todėl abejotina, ar gana protingas sumanymas bus priimtas.

Buvo Parkų departmento žadėta, kad šiemet bus įsteigta apie 30 naujų prūdų, kuriuose vaikai galėtų pasimaudyti. Bet pažadas tebėra neištesėtas.

Keturiolika Black Panthers narių tebelaikomi kalėjime. Reikalaujama $100,000 už kiekvieną kaucijos, bet, žinoma, kas gi kur tokia kauciją gaus. Todėl jie nepaleidžiami.

1,600,000 niujorkiečių turi Blue Cross apdraudą. Dabar ta apdraudos kompanija reikalauja, kad valdžia leistu pakelti apsidraudimo kaina beveik visais 50 procentų. Jei tokio leidimo ji negausianti, išeisianti iš biznio ir tuos žmones paliksianti "dievo valiai".

Reikia žinoti, kad Blue Cross operuoja grynais pelno sumetimais. Apsidraudusių žmonių likimas jam nerūpi.

Tik tiek tegalima pasidžiaugti, kad mūsų mieste per pirmąjį šių metų pusmetį kriminalystės augo truputį lėčiau negu per 1968 metu pirmąjį pusmetį. Jų skaičiaus augimas šiemet buvo 2.5 procento mažesnis.

Parengimų Kalendorius

RUGSĖJO-SEPT, 28 d.—

Įvyks banketas "Laisvės" salėje. Bus brooklyniečių oficialus atidarymas metinio "Laisvės" prenumeratų vajaus, ir pagerbimas dviejų mūsų gerų draugų, kurie yra nenuilstanti veikėjai mūsų pažangaus judėjimo.

LAPKRIČIO (NOV.) 9

"Laisvės" metinis koncertas, lenkų New National salėje, Brooklyno dalyje Greenpointe.

Graži dovana

Brooklynietis Vincas Venskūnas pastebėjo "Laisvėje" Liūdną Prisiminimą (skelbimą) Juozo Banaičio, buvęs Lietuvoje Kultūros Ministras.

Velionio sesuo Marijona Stašienė, gyvenanti Cambridge, Mass., išreiškė savo liūdėsį tame Prisiminime, o drg. Venskūnas taipgi norėjo prisidėti prie velionio atminimo. Tad jis išraižė statutėlį, velionio atvaizdą; iš paprasto medžio, gražiai išraižytas, kad dar pagražinti, padaryta vietos dėl gėlių.

Juozas Banaitis mirė Lietuvoje, kovo 27 d., 1967 m.

Neužilgo šis statutėlis bus pasiųstas velionio Banaičio seseriai.

L. K—tė

Pastaba

"Laisvėje" buvo pranešta, kad važiuojant į pikniką liepos 27 d. ant vieškelio už New Yorko miesto draugo George automobilis susidūrė su kita mašina, ir kad draugės Cibulskienė ir Černevičienė tapo sužeistos.

Dabar kalbėjausi su drg. George. Pasirodo, kad nelaimė buvo nedidelė ir kad minėtos draugės buvo tik labai mažai užgautos. Abidvi sveikos ir energingos, kaip ir visuomet. Tai labai džiugu.

Reporteris

PATAISYMAS KLAIDOS

Praėjusiame "Laisvės" numeryje, kur rašoma "Draugą L. Joniką aplankius," įvyko klaida trečiame paragrafe.

Sakoma: ..."Truputį vaikštinėja tiktai abiemis rankomis."

O turėjo skambėti sekamai: ..."Truputį vaikštinėja tiktai abiemis rankomis pasiremdamas."

Atsiprašome.

Redakcija

IŠ LIETUVOS

Miela Lilija!

Linkėjimai Jums ir visam "Laisvės" personalui! Šiame momente esame pas Volterio brolį Joną, Jurkūpių kaime. Tikimės grįšti į namus rugp. 19 d. Iki pasimatymo! **Bronė** ir **Volteris Keršuliai.**

Erevano universiteto paleontologų ir biologų ekspedicija aptiko 30 milijonų metų medį. Tas bene vienintelis pasaulyje priešistorinės floros atstovas buvo atgabentas į universitetą. Kelmo skersmuo — 6 metrai, medis suakmenėjęs.

Tokijas. — Japonijos ministerija paskelbė, kad Japonijoje gimdymai žymiai sumažėjo, pasidarė žemiausi visame pasaulyje.